

**NORA
KOMMUN**

DELÅRSRAPPORT 2018-06-30

Januari-Juni 2018 med helårsprognos
Antagen av kommunfullmäktige den 2018-09-26
Dnr KS2018-410

Innehållsförteckning

Omvärldsorientering	3
Ekonomisk översikt	5
Personalinformation	7
Befolkning per den 30 juni 2018	8
Driftredovisning	9
Sammanfattning	9
Politisk ledning	10
Kommunstyrelsen	10
Gemensamma kostnader	12
Administration	12
Fastigheter- och kostverksamhet	13
Teknisk verksamhet/Bygg	14
Kultur- och fritidsverksamhet	14
Förskoleverksamhet	15
Fritidshem	16
Grundskola	16
Gymnasium	17
Hemtjänst	17
Särskilt boende	19
Hälso- och sjukvård och rehabilitering (HSR)	20
Funktionsstöd	21
Individ- och familjeomsorg	22
Arbetsmarknadsåtgärder	24
Integrations verksamhet	24
Finansförvaltningen	26
Investeringsredovisning	26
Koncernredovisning	28
Nora Fastigheter AB	28
NoraBostäder AB	28
Resultaträkning	29
Kassaflödesanalys	30
Balansräkning	31
Noter	32
Redovisningsprinciper	39

DELÅRSRAPPORTEN AVSER JANUARI - JUNI 2018

Omvärldsorientering

Informationen nedan är hämtad från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – Ekonomirapporten Maj 2018 daterad 2018-05-21.

Att döma av de rekordstarka ekonomiska resultaten har kommunerna en stark position. Ändå kan utvecklingen inte fortsätta som hittills. De kommande årens behovsökningar är av ett sådant slag att de inte bara kan mötas med resurstillskott. Det kommer också att krävas betydande effektiviseringar.

Stark konjunktur både i världen och i Sverige

Konjunkturen i Sverige är mycket stark; BNP i världen beräknas öka med kraftiga 3,9 procent i år och nästan lika mycket nästa år. Även i EU är tillväxten starkare än den varit hittills under återhämtningsfasen efter den senaste finanskrisen.

Läget i världen är samtidigt osäkert och utvecklingen kan ta olika riktningar. Brexit kan komma att påverka den ekonomiska utvecklingen, liksom USA:s handelspolitik. Konflikthärdar i Mellanöstern, Asien och Afrika påverkar den geopolitiska och ekonomiska situationen i världen.

Sverige har haft många år med stark ekonomisk tillväxt och ligger före EU i konjunkturcykeln. Här är högkonjunkturen påtaglig, och arbetskraftsbristen stor, främst inom offentlig sektor. Bristen på arbetskraft är en starkt begränsande faktor för fortsatt stark tillväxt. SKL räknar med att skatteintäkterna i kommuner, landsting och regioner kommer att öka betydligt långsammare de kommande åren än de har gjort under de gångna åren. Orsaken är främst att antalet arbetade timmar inte kommer att kunna fortsätta öka i samma takt som hittills.

Starka resultat i kommunsektorn

De snabbt ökande intäkterna från skatter, statsbidrag och reavinster gör att det ekonomiska resultatet under några år varit starkt i kommunerna. Det sammanlagda resultatet ligger på 3 procent som andel av skatter och statsbidrag för de senaste tio åren, även om skillnaderna mellan kommunerna är stora. Att kommunerna har haft många goda år kan även avläsas av att medelskattesatsen ligger på samma nivå nu som den gjorde 2005. Samtidigt har skillnaderna mellan kommunerna ökat något. Några mellanstora kommuner, främst förortskommuner, har sänkt skatten medan flera, mindre kommuner har höjt den.

Orosmoln i kommunernas ekonomi

Trots de starka ekonomiska resultaten har det finansiella sparandet i kommunerna varit negativt. Det innebär att kommunerna har använt mer pengar än de har fått in, på grund av den höga investeringstakten, som år 2020 beräknas vara dubbelt så hög som den var 2008. Det har också lett till att kommunernas lån har ökat med 26 procent sedan 2012.

Asyl- och flyktingmottagandet har också påverkan på kommunernas ekonomi och verksamheter. Många kommuner med ett stort mottagande har tillfälligt stärkt ekonomin, som en följd av att den statliga ersättningen överstigit de kostnader de haft hittills, medan andra kommuner inte har fått full kostnadsäckning för sitt mottagande.

Gemensamt för alla kommuner är den osäkerhet som effekterna av flyktinginvandringen har på de kommande årens ekonomiska utveckling.

Ytterligare en osäkerhet är vad som händer inom LSS-området. Även här har konsekvenserna varit olika mellan kommunerna. Till följd av Högsta förvaltningsdomstolens och Försäkringskassans bedömningar har många kommuner fått betydande kostnadsökningar för personlig assistans när kommunen fått ta kostnader som tidigare staten har tagit. Lagstiftningen är otydlig och öppnar för olika tolkningar. Det kommer att dröja tills tidigast 2020 innan effekterna av den pågående LSS-utredningen kan få genomslag.

Landsting och regioner har en avsevärt svårare situation

Landsting och regioner har redan påverkats mycket av den demografiska utvecklingen. Det sammanlagda ekonomiska resultatet har understigit 1 procent som andel av skatter och statsbidrag under de senaste tio åren. De ekonomiska förutsättningarna mellan landsting och regioner är olika, men landstingssektorn har haft svårare än kommunerna att hålla tillbaka kostnadsökningstakten. Alla landsting och regioner, utom Stockholms läns landsting, har genomfört skattehöjningar de senaste åren. Det innebär att skattesatsen i snitt har ökat med 5 öre per år.

Kostnaderna ökar trots att det pågår ständiga effektiviseringar inom hälso och sjukvården. Utvecklingen av den mest kostsamma somatiska diagnosgruppen, »Cirkulationsorganens sjukdomar«, är ett exempel. Förebyggande arbete, bättre läkemedel och effektivare vårdprocesser gör att kostnaden både per patient och per invånare har minskat, liksom dödligheten

och risken att drabbas av stroke och hjärtinfarkt. De frigjorda resurserna har kunnat användas till att behandla andra och nya sjukdomar allt längre upp i åldrarna.

Framtidens välfärdsutmaningar

Välfärden har stora investerings- och rekryteringsbehov. De stora kullarna under 1940-talet gör att andelen äldre i befolkningen nu ökar. Genom höga födelsetal och invandring ökar dessutom andelen barn och unga. Infrastrukturen byggdes till stor del under 1960–1980-talen och står nu inför betydande restaurerings- och nybyggnadsbehov. 1990-talets ekonomiska kriser innebar låga skatteintäkter till kommuner och landsting, samtidigt som behoven ökade. Utrymmet för investeringar och underhåll minimerades och har därefter inte kommit upp till nödvändig nivå förrän på 2010-talet, efter finanskrisen. I kombination med ett stort mottagande av asylsökande, framförallt under 2015, bidrar detta till att de demografiskt betingade behoven och investeringsbehoven nu och under några år framöver kommer att vara mycket höga. Investeringarna i kommuner, landsting och regioner har ökat och kommer att ta ett allt större utrymme av resurserna. Behovet av att bygga förskolor, skolor, sjukhus och va-system är mot den här bakgrunden stort, liksom att öka effektiviteten i nyttjandet av redan befintliga lokaler, exempelvis genom ny teknik. Bland annat behöver kommunerna bygga en bra bit över 1 000 skolor och förskolor fram till 2021. Det är en ökning av det totala beståndet med mer än 10 procent. I och med konkurrensen om arbetskraft drar byggprocesserna allt längre ut på tiden och kostnaderna har ökat.

Stora rekryteringsutmaningar

Det höga demografiska trycket kommer främst från att antalet barn, unga och äldre ökar snabbt, samtidigt som andelen i arbetsför ålder ökar betydligt långsammare. Det sker samtidigt som en stor grupp läkare, sjuksköterskor och annan vårdpersonal nyligen har gått i pension. Detta bidrar till hög belastning i sjukvården, som en större andel unga nyanställda ska hantera. Inom kommunerna syns det främst när det gäller bristen på pedagogisk personal, samhällsbyggnadsteknisk personal och socialsekreterare. På längre sikt bidrar invandringen positivt till sysselsättningen och utan invandring skulle arbetskraften minska de kommande åren.

Totalt sett kommer rekryteringsutmaningen att växa. Skulle kostnaderna och antalet anställda fortsätta öka i samma takt som nu, det vill säga snabbare än de demografiska behoven, skulle **hela** nettoökningen av arbetskraften fram till 2025 behöva gå till kommunsektorns verksamheter. Det är inte ett realistiskt scenario, varför SKL har ändrat sina beräkningar jäm-

fört med tidigare Ekonomirapporter och räknar nu med att resurserna ökar i takt med demografin. Det betyder att kostnader och antalet anställda beräknas öka i samma takt som behoven av välfärd. En effekt av den beräkningen är exempelvis oförändrad personaltäthet. Tidigare har kostnaderna och därmed sysselsättningen inom välfärden årligen ökat 0,5–1 procent snabbare än demografin, så en ökning i takt med demografin är ett trendbrott mot tidigare utvecklingstakt.

De historiska skeendena har skapat nytänkande

Den ekonomiska krisen under 1990-talet medförde – förutom tuffa rationaliseringar – också en medvetenhet och insikt om vikten av att förändra och effektivisera med fortsatt hög kvalitet. Inte minst gäller det för hälso- och sjukvården. Behovet av omställning uppstod parallellt med en teknisk utveckling som verkligen har gagnat svensk hälso- och sjukvård och patienter som får del av vården. Allt fler behandlingar sker med korta vårdtider eller i öppenvården, med allt bättre kvalitet. Därigenom har den avancerade vården förbättrats och antalet vårdplatser har kunnat minskas.

Under den stora flyktinginvandringen 2014–2015 gjorde många kommuner fantastiska insatser för att klara av att ta emot alla asylsökande, inte minst barn och unga. Det bidrog dessutom till en ökad medvetenhet om hur våra styrsystem lokalt och nationellt fungerar, inte minst hur de statliga reglerna bidrar till att främja eller hämma utveckling och flexibilitet i välfärdsverksamheterna.

Framtidens uppdrag: att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet

Den första utmaningen i välfärden de kommande åren är att kunna rekrytera personal och den andra utmaningen är finansieringen. Tidigare har SKL:s beräkningar baserats på att resurserna till välfärdsverksamheterna kommer att öka i samma takt som hittills. Den bedömning SKL nu gör är att det inte kommer att vara möjligt med tanke på framtida kompetensförsörjningssituation. SKL:s beräkningar utgår därför från att resurserna ökar i takt med den demografiska utvecklingen.

Även ett oförändrat välfärdsåtagande ställer stora krav på kommuner, landsting och regioner. Det innebär att antalet sysselsatta behöver öka kraftigt kommande år. Fram till 2025 behöver antalet sysselsatta öka med 124 000 personer för att bibehålla dagens verksamhetsnivå. Den totala nettoökningen av sysselsättningen fram till 2025 beräknas vara cirka 207 000, varför kommuner, landsting och regioner skulle behöva rekrytera 60 procent av den ökade nettosysselsättningen. Skulle sysselsättningen fortsätta öka i

samma takt som hittills skulle hela den tillkommande sysselsättningsökningen behöva ske i kommunsektorn. Det är inte realistiskt. Istället behöver produktiviteten i offentlig sektor, liksom i privat sektor, öka för att klara framtidens kompetensförsörjning.

Finansieringen är också en utmaning. För att klara ett resultat på 1 procent som andel av skatter och statsbidrag samt bibehålla välfärdsåtagande måste kommuner, landsting och regioner tillföras en ökning av statsbidragen med 37 miljarder kronor fram till och med 2021. För att klara det nya sparmålet på 1/3 procent av BNP fram till 2021, med detta tillskott till kommunsektorn, skulle staten behöva budgetförstärkningar på cirka 20 miljarder 2021. Utan en ökning av de generella statsbidragen och med en oförändrad välfärdsåtagande skulle kommunsektorns resultat bli minus 27 miljarder, med oförändrade skattesatser efter 2019. Då ingår en skatthöjning 2019 med 20 öre, motsvarande 5 miljarder 2021.

Inför dessa utmaningar kommer det att krävas att kommuner, regioner och landsting bedriver verksamheten på ett helt annat sätt än i dag. Utvecklingen pågår redan i sektorn, men det kommer att krävas mer utveckling och förändring kommande år då förväntningarna på välfärden fortsätter att öka.

För att lyckas med de omställningar som måste göras krävs:

- **Bättre utnyttjande av teknikens möjligheter.** Många tjänster inom välfärdsverksamheterna och processer inom de flesta yrken, kan göras bättre och

mer kostnadseffektivt genom att använda digitaliseringsens möjligheter.

- **Ökad samverkan.**

Samverkan måste öka mellan kommuner och mellan landsting och regioner. Det finns många uppgifter som kan utföras i samarbete för att hålla ned kostnaderna och höja kvaliteten i välfärdstjänsterna. Den möjligheten kommer att kunna realiseras bättre med den nya lag om samverkan, som antas träda i kraft i juli 2018.

- **Statlig styrning utifrån lokala behov.**

De senaste åren har inneburit en kraftig ökning av de riktade, detaljreglerade statsbidragen, medan de generella har minskat som andel av de totala statsbidragen. Det har medfört ökad ineffektivitet och har gjort det svårare att styra, utveckla och förändra verksamheterna. Den statliga styrningen behöver i betydligt högre grad utgå från de lokala behoven för att nå önskad effekt. SKL föreslår att statsbidragen till skolan blir mer utvecklingsinriktade och att statsbidragen till sjukvården blir mer långsiktiga och strategiska.

- **Rekryteringsstrategier för välfärdsjobben.**

Kommuner, landsting och regioner arbetar redan idag med olika rekryteringsstrategier för att möta de demografiska utmaningarna, minska rekryteringsbehovet och öka arbetsgivarnas attraktionskraft. Arbetet med strategierna – exempelvis att förlänga och vidareutveckla arbetslivet, se heltidsarbete som norm och att använda kompetens på ett smartare sätt – kommer att fortsätta bidra till att utveckla välfärden.

Ekonomisk översikt

Ekonomiavdelningen sammanställer aktuell redovisning för att ge en ekonomisk lägesinformation per den sista juni och en årsprognos. Budgetansvarig svarar för årsprognos.

Resultat kommunen

Kommunen redovisar ett resultat på 19 035 tkr för perioden januari-juni 2018. Det kan jämföras med resultatet för motsvarande period föregående år som uppgick till 10 433 tkr. Prognosen för helåret 2018 pekar på ett negativt resultat om 10 373 tkr, vilket innebär ett budgetöverskridande om 12 196 tkr.

De stora negativa budgetavvikelserna återfinns inom hemtjänsten, särskilt boende, funktionsstödet, individ- och familjeomsorgen samt integrationsverksamheten och generellt beror det på ökad efterfrågan och vårdtyngd inom verksamheterna. Räkenskaperna har kompletterats med pensionsavsättning för förtroendevalda samt förväntas skatteintäkterna minska i år utifrån SKL preliminära slutavräkning av årets skatter.

Avstämning av balanskrav

Enligt KL 8 kap. 5 § skall fr.o.m. år 2000 det s.k. balanskravet tillämpas. Detta innebär att kommunernas intäkter måste överstiga kostnaderna. Grundregeln är att ett negativt resultat skall regleras under de kommande tre åren efter det att det negativa resultatet uppkom. Vid konstaterat negativt resultat ska fullmäktige anta en särskild åtgärdsplan för hur underskottet ska återställas. Föreligger det synnerliga skäl enligt bestämmelserna i KL 8:5b § kan kommunfullmäktige besluta att en sådan reglering inte skall göras.

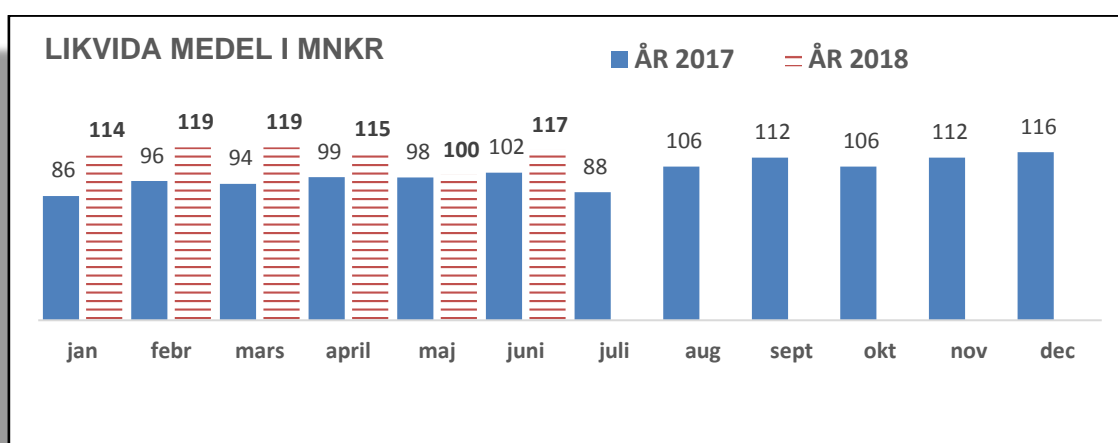
Nora kommuns prognostiserar ett negativt resultat för 2018 på 10 373 tkr. Vid avstämning av balanskravet skall realisationsvinster exkluderas. I 2018 års prognos ingår inga realisationsvinster. Enligt balanskravsavstämningen uppfyller kommunen det lagstadgade kravet. Men i och med att kommunen prognostiserar ett negativt resultat i år uppfylls inte kravet på ekonomi i balans 2018.

Eget kapital

Kommunens eget kapital har förbättrats med 19 035 tkr genom det positiva resultatet för första halvåret 2018. Helårsprognosen för 2018 innebär en minskning av det egna kapitalet med 10 373 tkr.

Likvida medel och låneskuld

Kommunens likvida medel uppgår den sista juni till 117 346 tkr mot 101 800 tkr i juni 2017. Kommunen har för närvarande inga långfristiga låneskulder.

Pensionsåtaganden

I den kommunala redovisningslagen (KRL 5 kap 4 §) behandlas pensionskostnaderna. Bestämmelserna preciserar hantering av de pensionsåtaganden som intjänats före 1998. Pensionsförmåner intjänade före 1998 skall redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas över resultaträkningen och skuldförs som avsättning i balansräkningen. Utbetalningen avseende pensionsförmåner intjänade såväl före som efter 1998 redovisas som kostnad.

För pensionsförpliktelser finns inga avsättningar gjorda utan dessa medel har i sin helhet återlånat för finansiering av investeringar och till att minska den långfristiga upplåningen. Detta innebär att kommande ökningsar av pensionsutbetalningarna måste täckas inom ramen för framtida driftresultat. Totalt har kommunen en prognos på pensionsförpliktelser om 256 013 tkr, enligt KPA beräkningar.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande uppgick till 716 578 tkr per 2018-06-30 inklusive derivataborgen om 90 000 tkr till bolagen och utnyttjad borgen på 9 000 tkr. Borgensåtagandet avser underborgen till Bergslagens Sparbank AB:s och Nordea Bank Finland Abp för NoraBostäder AB:s och Nora Fastigheters derivatransaktioner. Utnyttjade borgenslimiten avser Nora Fastigheter AB 372 000 tkr, NoraBostäder AB 239 000 tkr, Bergslagens Kommunalkoncern, 3 330 tkr, förlustansvar för egnahemslån om 90 tkr samt fyra föreningar 3 158 tkr.

Finansiella mål

I budgeten för 2018 har tre finansiella mål angetts för året och ett långsiktigt finansiellt mål. Det ena är att resultatet skall motsvara 0,29 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det andra målet är att årets investeringar exklusive investeringar i VA- och renhållningsverksamheten skall finansieras med egna medel, dvs. lånefinansiering ska undvikas. Det tredje målet är att verksamhetens nettokostnad ska understiga 100 procent av skatter och bidrag. Det långsiktiga målet är att kommunen under närmaste tre åren redovisa ett genomsnittligt positivt resultat om 1,5 procent av skatteintäkterna.

Kommunens helårsprognos innebär att de finansiella målsättningarna avseende resultat inte kommer att uppnås, undantaget investeringsmålet.

Framtida ekonomiska utveckling

De ekonomiska förutsättningarna för Nora kommun gällande perioden 2018-2020 visar på att kommunen behöver genomföra kostnadsminskningar/intäktsökningar för att uppnå det finansiella målet med att redovisa ett genomsnittligt positivt resultat över en tre årsperiod.

Verksamheter som idag deklarerar negativa budgetavvikelser är inom välfärd omsorg och där arbetas aktivt med att bygga upp fördelningsnycklar för att få en jämn och rättvis fördelning av resurser grundat på efterfrågan och utförande. Men det löser inte finansieringen fullt ut av ökad efterfrågan utan mer åt att se var i verksamheterna som åtgärder behöver genomföras för att kunna anpassa verksamheten till kommunens ekonomiska förutsättningar.

Översyn av integrationsverksamhet bör fortsätta för att kostnaderna ska motsvara det riktade statsbidraget för verksamheten innan berörda övergår till den kommunala servicen.

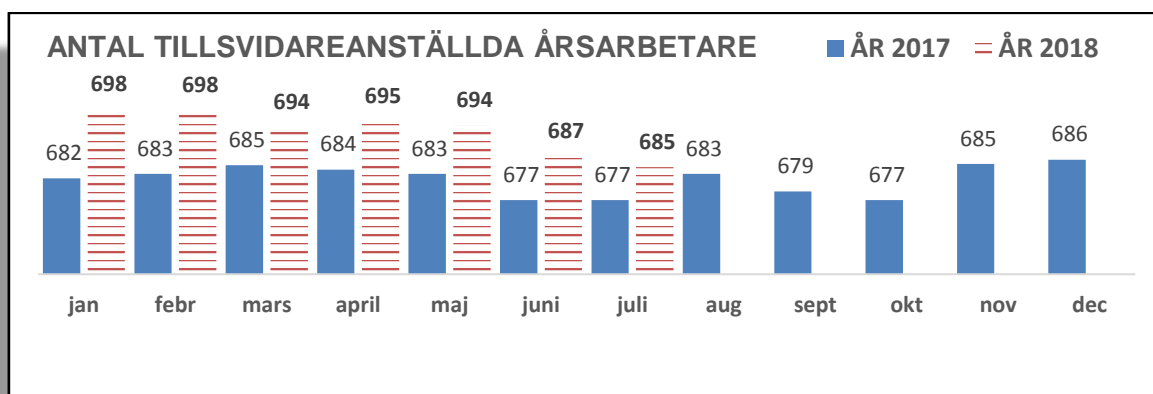
Nya Karlsängskolan bidrar också till ökade hyreskostnader som kommunen ska finansieras inom ramen för skatter och bidrag. Det bidrar också till att finansieringen av nuvarande verksamheter ska ses över.

Som det ser ut idag med räkenskaperna så har kommunen stort behov att arbeta med befintlig budget och fullfölja effektiviseringskraven. Utifrån kända förutsättningar för skatteberäkning så motsvarar en skattehöjning om 10 öre drygt 2 mkr.

Personalinformation

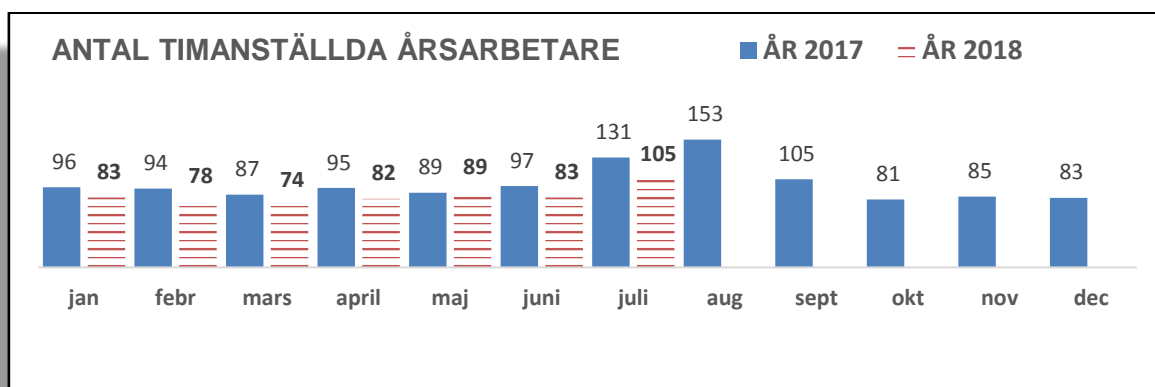
Tabellen årsarbetare totalt redovisar antalet tillsvidareanställda omräknat till årsarbetare uppgick den sista juni till 687 årsarbetare mot 677 i juni 2017.

Antalet tillsvidareanställningar har ökat som har sin förklaring i att vid årsskiftet tillkom en grupp inom hemtjänsten, grupp 7 som innebar vissa nyanställningar. Antalet anställda har även ökat inom funktionsstöd där ett nytt assistansärende tillkom i december.

Tabellen timanställda årsarbetare visar antalet timanställda årsarbetare i juni månad 2018 var 83 årsarbetare mot 97 i juni 2017.

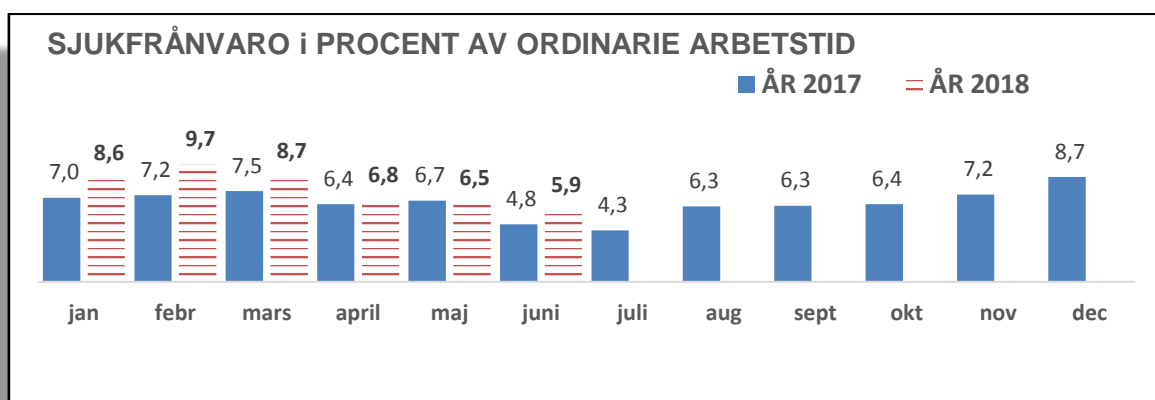
Antalet timanställda har minskat och det beror på fortsatt brist på vikarier och svårt att få tag i nya.

Tabellen sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid redovisar den totala sjukfrånvaron som uppgick till 5,9 procent för juni 2018 jämfört med 4,8 procent för motsvarande period 2017. Av den totala sjukfrånvaron i juni var 58,26 procent korttidsfrånvaro (under 60 dagar).

Nora kommuns sjukfrånvaro är emellertid relativt låg i jämförelse med många andra kommuner. Exakt vad ökningen beror på är svårt att säga och det är säkert flera faktorer som spelar in. Flera av kommunens verksamheter har en hög arbetsbelastning och det i kombination med svårigheten att rekrytera vikarier är förmodligen en betydande faktor. Nora kommun har utarbetade rutiner för rehabilitering. Det finns också ett IT-baserat system för cheferna att använda i rehabiliteringsarbetet.

Under hösten kommer personalavdelningen att satsa på ett utbildningspaket för cheferna med bl.a. rehabilitering, arbetsmiljö, samverkan etc. Dessutom ska rutinerna för rehabilitering ses över och tydliggöras. Samtal med kommunens leverantörer av företagshälsovårdstjänster ska också ske för att fånga upp och planera de åtgärder som behöver göras i syfte att minska sjukfrånvaron.

Befolkning per den 30 juni 2018

Kommunen erhåller skatter och bidrag utifrån befolkningsantalet per den 1 november 2017 som var 10 739 kommuninvånare. Per den sista juni i år har Nora kommun 10 698 invånare, vilket är en minskning gentemot 1 november 2017 med 41 kommuninvånare. Förändringen från årsskiftet är 49 kommuninvånare mindre och födelseunderskottet för första halvåret är 19 kommuninvånare. Det har skett fler utflyttningar än inflyttningar sedan årsskiftet på 29 invånare.

Största minskning av invånare är inom åldersintervallet 19 år – 29 år med 58 invånare och det har föddes 52 barn t.o.m. juni. 80 procent av de bortgångna kommuninvånarna var i åldersintervallet 70 år och äldre. 67 procent av alla inflyttade under våren är i åldersintervallet 19 år - 64 år, där största inflyttningen (14 procent) är i åldern 20 år – 24 år. Men det har flyttats ut 316 invånare och där är största utflyttningen är i åldern 20 år – 29 år (41 procent). Junistatistiken visar på att åldrarna mellan 20 år - 34 år svarar för den största flyttkarusellen i kommunen. Men kan också tyda statistiken att det är barnfamiljer som flyttar in, men inte från kommunen och att det är i stort sett lika många män som kvinnor som flyttar.

Nora 1884	Folkmängd	Folk- ökning	Födda	Döda	Födelse- överskott	Inflyttade därav från			Utflyttade därav till			Flyttningsnetto därav mot			1) Juste- ringar			
						Totalt	Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet	Totalt	Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet	Totalt		Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet
2017-12-31	10 747	82	109	-125	-16	660	325	247	88	-562	-355	-188	-19	98	-30	59	69	0
2018 KV 1	10 727	-20	25	-46	-21	161	63	79	19	-157	-97	-54	-6	4	-34	25	13	-3
2018 KV 2	10 698	-29	22	-20	2	126	61	54	11	-159	-112	-43	-4	-33	-51	11	7	2
Förändring	10 698	-49	47	-66	-19	287	124	133	30	-316	-209	-97	-10	-29	-85	36	20	-1

1) Händelser (födda, döda, flyttningar) som skett före den 1 april 2018, men som har rapporterats efter 1 maj, påverkar folkmängden men är inte redovisade som händelser under januari-juni 2018. Denna del av folkökningens redovisas istället som en justeringspost.

En befolkningsminskning på 41 invånare motsvarar en minskning av skatter och bidrag på cirka 2 400 tkr gentemot årets skatter och bidrag. Den effekten påverkar inte årets skatter och bidrag i och med att 1 november 2017 är den fasta beräkningsgrunden på skatteintäkter. Däremot påverkar den 2019 års skatteintäkter om befolkningsminskningen består.

Driftredovisning

Årsprognosen grundas på kända faktorer och kommunens nettokostnader för perioden januari – juni månad. Tabellen redovisar förväntat resultat (årsprognos) i förhållande till årsbudgeten fördelat på verksamhetsområden och dess förväntade avvikelser gentemot årsbudgeten. Förklaring till budgetavvikelserna (ekonomiinformation) redovisas i texterna nedan tillsammans med verksamhetsinformationen.

Årsprognos: Förväntat bokslutsresultat utifrån budgetansvarigas bedömning. **Årsbudgeten:** Budgeterad nettokostnad på helår. **Avvikelse:** Visar avvikelsen mellan årsbudgeten och förväntade utfallet. **50 %:** Nettosumman av bokförda kostnader och intäkter t.o.m. juni månad i relation till årsbudgeten. Riktvärdet är 50 procent.

OMRÅDEINDELNING	ÅRSPROGNOS	ÅRSBUDGET	AVVIKELSE	50 %
Politisk ledning	3 660 tkr	3 660 tkr		35 %
Kommunstyrelsen	19 701 tkr	19 701 tkr		10 %
Gemensamma kostnader	14 128 tkr	14 628 tkr	-500 tkr	39 %
Administration	39 330 tkr	39 830 tkr	-500 tkr	44 %
Fastighet- och kostverksamhet	1 966 tkr	4 466 tkr	-2 500 tkr	20 %
Teknisk verksamhet/Bygg	23 423 tkr	23 023 tkr	400 tkr	49 %
Kultur- o Fritidsverksamhet	30 045 tkr	30 295 tkr	-250 tkr	41 %
Förskoleverksamhet	63 792 tkr	65 292 tkr	-1 500 tkr	48 %
Fritidshem	13 383 tkr	13 383 tkr		47 %
Grundskola	123 899 tkr	123 899 tkr		46 %
Gymnasium	46 595 tkr	46 595 tkr		42 %
Hemtjänst	51 096 tkr	48 596 tkr	2 500 tkr	53 %
Särskilt Boende	97 144 tkr	94 444 tkr	2 700 tkr	51 %
Funktionsstöd	56 307 tkr	53 637 tkr	2 670 tkr	54 %
Individ- o Familjeomsorg	41 793 tkr	38 293 tkr	3 500 tkr	55 %
Arbetsmarknadsåtgärder	3 006 tkr	2 816 tkr	190 tkr	42 %
Integrations verksamhet	2 347 tkr	-353 tkr	2 700 tkr	-1 433 %
SUMMA VERKSAMHETEN NETTO	631 615 tkr	622 205 tkr	9 410 tkr	
Finansförvaltningen	-621 242 tkr	-624 028 tkr	2 786 tkr	51 %
TOTALT	10 373 tkr	-1 823 tkr	12 196 tkr	

Sammanfattning

Efter inrapportering från verksamheten och dess budgetansvariga visar den förväntade ekonomiska sammanställning på ett negativt resultat för verksamhetsåret om 10 373 tkr, vilket betyder att det budgeterade resultatmålet inte uppnås. Det förekommer positiva som negativa budgetavvikelser i verksamheten.

Sammanfattningsvis kan man säga att kostnadsutvecklingen för hemtjänsten, funktionsstödet och särskilt boende samt individ och familjeomsorgen har ökat, beroende på ökad vårdtyngd och efterfrågan. Integrationsverksamheten visar också på budgetöverskridande, där verksamheten har svårt att anpassa sig till minskningen av statsbidraget. Men arbete pågår för att reducera kostnaderna. Som det ser ut i dagsläget så kommer det att påverka kommunens ekonomi närmaste framtid.

I räkenskaperna ingår numera pensions avsättning för förtroendevalda och aktuell skatteprognos för året som visar på en minskning av skatteintäkterna (preliminära slutavräkningen).

Måluppfyllelse av kommunens finansiella mål

För att dels uppfylla balanskravet och dels uppnå en sund och långsiktig ekonomi ska följande finansiella mål eftersträvas:

- Att resultatet ska vara positivt för 2018 och uppgå till 0,29 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (skatter och bidrag). Enligt sammanställningen över verksamheternas förväntade utfall så uppnår kommunen inte resultatmålet.
- Att resultatet ska i snitt under en treårsperiod vara positivt och uppgå till lägst 1,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (skatter och bidrag).
- Att årets investeringar och amorteringar ska, under treårsperioden, finansieras av egna medel. I dagsläget finns inga tendenser att kommunen inte ska klara av att finansiera investeringsutgifterna med egna medel 2018.
- Att verksamhetens nettokostnad ska understiga 100 procent av skatter och bidrag. Årets förväntade resultat innebär att verksamhetens nettokostnad är 101,2 procent av skatter och bidrag. Vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås.

Politisk ledning

Inom detta område redovisas kommunfullmäktige, valnämnd, förmyndare och kommunalt partistöd. Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och antalet mandat uppgår till 35.

Valnämnden skall genomföra val till riksdag, kommunfullmäktige, landsting och EU-parlament på det sätt valla- gen föreskriver och i anslutning därtill utfärda lokala instruktioner. Under 2018 sker val till kommun, landsting och riksdag och under 2019 sker EU-valet. Förmyndarverksamheten leds av en överförmyndare och kostnaderna avser arvoden till gode män samt kostnader för den gemensamma överförmyndarnämnden inom KNÖL-samarbetet. Det kommunala partistödet skall förbättra partiernas möjligheter att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin. Det kommunala partistödet utgår till partierna som finns representerade i kommunfullmäktige. Stödet är uppdelat i ett grundstöd och i ett mandatbundet stöd.

Revisorerna skall granska, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom samtliga verksamhetsområden. De skall pröva om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs är tillräcklig. För granskning av kommunens verksamhet skall kommunfullmäktige utse fem revisorer. Dessa biträds i revisionsarbetet av inköpta revisionstjänster.

Ekonomiinformation

Budgetprognosen för politiska uppdrag och revisionen visar inga tendenser på några avvikelser gentemot årsbudgeten.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande förvaltningsorgan och består av femton ledamöter och sju erstat- tare. Den har ansvaret för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Styrelsen skall bereda eller yttra sig i ärenden som skall behandlas av kommunfullmäktige och verkställa fullmäktiges beslut. Istället för nämnder finns fyra utskott direkt under kommunstyrelsen; ledningsutskottet, samhällsbyggnadsutskottet, socialutskottet och barn- och ungdomsutskottet. Utskotten består av sju ledamöter och fyra ersättare. För beslut i personären den finns en Individnämnd.

Ekonomiinformation

Kommunstyrelsens budgetram förväntas ianspråk tas under året. Att tio procent är bokfört till och med juni beror främst på att anslaget för oförutsedda åtgärder inte har använts full ut och att anslaget för heltidsresan samt årets lönerrevision inte har fördelats ut.

Det återstår 2 996 tkr av anslaget för oförutsedda åtgärder. Det som har tagits i anspråk är besluten om komplettering till ishallen, medlemskap i Bergslagsakademin, skolträdgård på Gyttopsskolan och länstransportplanen. Återstående anslag för heltidsresan är 2 172 tkr, konstgräsplansuppdraget 235 tkr och 10 023 tkr för årets lönerrevision inklusive arbetsgivaravgiften för posterna. Under hösten regleras respektive personalbudget utifrån slutförd lönerrevision och heltidsbesluten.

Under året har följande åtgärder finansierats av anslaget för oförutsett:

20100 KOMMUNSTYR FÖRFOG	BELOPP
KOMMUNSTYRELSENS OFÖRUTSEDDA	3 341 tkr
Ishallen - kapitalkostnad för ökad investering om 2,0 mkr	-130 tkr
Bergslagsakademin	-10 tkr
Skolträdgård på Gyttopsskolan	-50 tkr
Länstransportplanen - ICA rondellen	-150 tkr
ÅTERSTÅENDE AV BUDGETANSLAGET	2 996 tkr

Verksamhetsinformation

Några exempel på övergripande beslut och pågående arbete i kommunstyrelseförvaltningen.

- Under första halvåret fattades beslut om en ny högstadieskola och uppdraget att bygga skolan är överlämnat till Norafastigheter. Det fortsatta arbetet med skolans utformning och byggnation pågår och sker i nära samarbete med verksamheten.
- Kommunen har tecknat avtal med Region Örebro län om god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län samt samarbete kring personer med psykiska funktionsnedsättningar.
- Tillsammans med Näringslivsrådet arbetar kommunen fram en strategi och handlingsplan för att förbättra näringslivsklimatet.
- Beslut har tagits om att koncentrera välfärdsrådets arbete till brottsförebyggande arbete och samtidigt ändrades rådets namn till Nora brottsförebyggande råd, NoraBRÅ.
- En ny grafisk profil har antagits och arbetet med att implementera den kommer att pågå succesivt över flera år framåt.
- Kommunens utmaning framöver är att skapa utrymme för att klara behovet av investeringar och driftskostnadsökningar.

Kommunens övergripande mål

De nya målen för kommunen togs fram i brett samarbete med alla politiska partier och kommunens ledande tjänstemän. Arbetet med att bryta ner målen till indikatorer har pågått under det första halvåret 2018 och under hösten ska dessa beslutas i kommunfullmäktige.

Våra verksamheter arbetar dagligen i sina ordinarie uppdrag för att uppfylla målen. Nya aktiviteter har påbörjats inom respektive målområde. Som exempel kan nämnas:

- **Hållbarhet:** Godkänd ansökan till Klimatklivet om laddningsstationer. Nora kommuns ansökan om att delta i pilotprojekt för närtrafik godkändes av Regionen.
- **Livskvalitet:** Arbetet med uppbyggande av kulturskola pågår och en ansvarig tjänsteman är anställd, arbetet med att skapa ett allaktivitetshus för kommunens föreningar pågår och den första föreningen har flyttat in samt några kommunala verksamheter.
- **Attraktivitet:** Nora kommun i samarbete med näringslivsrådet arbetar med en strategi och plan för att förbättra näringslivsklimatet, arbete med framtagande av ett platsvarumärke pågår i brett samarbete med Noras näringsliv, föreningsliv, ungdomar och intressegrupper. Kommunen har startat Facebook- och Instagramkonto för bättre kommunikation och marknadsföring av kommunen.

Hållbarhet

Långsiktigt hållbar ekologisk, social och ekonomisk utveckling, präglad ansvarsfull hushållning och varsamt bruk av naturen samt av mänskliga och materiella resurser.

- Nora kommuns verksamhet är klimatsmart.
- Nora har en positiv befolkningstillväxt och en gynnsam befolkningsstruktur.
- En ansvarsfull ekonomisk hushållning som skapar utrymme för utvecklingsreformer.
- En offensiv och ansvarstagande strategi som säkerställer att nödvändiga nyinvesteringar genomförs.

Livskvalitet

Hög livskvalitet för alla som bor, arbetar och studerar i Nora kommun. Den består av omtanke, delaktighet, god service, meningsfull fritid och möjligheter till livslånga lärande och sysselsättning.

- Noras invånare har tillgång till goda kommunikationsmöjligheter.
- Nora invånare har en rik tillgång till kulturutbud, fritidsaktiviteter och naturupplevelser.
- Nora kommun erbjuder en god och tillgänglig kommunal service för alla Norabor.
- Nora kommuns invånare upplever att de har ett stort inflytande.

Attraktivitet

Livskraftigt näringsliv och attraktiv arbetsmarknad, fina boendemiljöer, goda kommunikationer, ett rikt utbud av kultur-, fritids- och naturupplevelser samt turism året runt i ständigt utveckling. Nora kommun är en god och attraktiv arbetsgivare.

- Nora kommun erbjuder attraktiva boendemiljöer och besöksmiljöer.
- Kommunen har ett livskraftigt näringsliv och en god arbetsmarknad.
- Nora kommun är välkomnande och trygg.
- Kommunens invånare är stolta och har en stark tro på framtiden.

Gemensamma kostnader

Här ingår kostnader för färdtjänst, konsumentrådgivning, avgift till Sveriges kommuner och landsting, konsumentrådgivning, krisberedning samt folkhälsoarbete i norra länsdelen. Dessutom upptas här kostnader för kommungemensamma utbildningsinsatser, personaluppvaktning, fackliga företrädare och företagshälsovård. Dessutom redovisas här driftbidrag till Nerikes Brandkår för räddningstjänst samt näringslivsbefrämjande åtgärder och PR-verksamhet.

Ekonomiinformation

Inom verksamhetsområdet prognostiseras ett budgetöverskott om 500 tkr och det härrör till färdtjänst resor och fackligt arbete. Antal färdtjänstresor har ökat men kostnaderna minskat och det beror förmodligen på kortare resor än tidigare år. Budgetanslaget för fackligt arbete har i likhet med förra året högre budget än vad faktisk kostnad redovisar.

Verksamhetsinformation

Arbetet inom området genomförs som planerat. Den stora utmaningen framöver finns inom krisledningsarbetet där en ökad aktivitet och förväntningar finns från Länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Administration

Här ingår kostnader för alla kommunövergripande administrativa stödresurser såsom administration, upphandling, ekonomi, personal, IT, samt central televäxel.

Ekonomiinformation

Kommunens övergripande administration förväntas redovisa ett budgetöverskott om 500 tkr och förklaras av att personalkostnaderna är lägre än förväntat och förväntas förbli så vid årets slut. Detta beror på sjukfrånvaro, föräldraledighet, lägre sysselsättningsgrad än budgeterat och vakanser under tiden personal slutat och ny hunnit börja.

Verksamhetsinformation

Den samlade administrationen har varit och är hårt ansträngd inom flera områden bland annat på grund av att medarbetare med långvarig erfarenhet slutat, sjukskrivningar och föräldraledigheter. En särskild utmaning har varit planeringen för och genomförande av höstens val då erfaren medarbetare slutat.

Utmaningen framöver är rekrytering av erfaren personal inom området. Två planerade rekryteringar ska genomföras senare under året pga. pensionsavgångar.

Administrativa avdelningen har under våren arbetat intensivt med att ta fram rutiner och riktlinjer för dokumentation och handläggning. Året inleddes med ny kommunallag där berörda delar skulle implementeras i avdelningens arbete. En annan ny förordning som inneburit ett omfattande arbete är GDPR som började gälla den 25 maj. Där finns mycket arbete kvar att göra även under hösten. Avdelningen fick under våren ett nytt uppdrag i att ansvara för valet i september. Uppdraget innebär att det varit mycket att sätta sig in i och det har påverkat avdelningens resurser stort.

Ekonomiavdelningen har under våren omorganiserat funktionsansvaren inom avdelningen utifrån att två nya medarbetare har ersatt två trotjänare som börjat hos annan arbetsgivare.

Fastigheter- och kostverksamhet

Här redovisas kommunens verksamhetslokaler. Här ingår också underhåll av exploaterings- och parkmark, köpta tjänster för städverksamhet från Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen (f.d. Bergslagens Kommunalteknik) samt vaktmästeritjänster till verksamhetslokaler i egen regi. Dessutom redovisas kommunens måltids-service till förskolor, skolor, fritidsverksamhet samt matdistribution till pensionärer i eget boende.

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdet förväntas redovisa en positiv budgetavvikelse vid årets slut om 2 500 tkr, grundat på lägre hyreskostnader i förhållande till den budget som antogs. Verksamheten har även haft reparationskostnader som inte inrymts i budgetramen men den kostnadsökningen har uppvägs av externa intäkter som det inte budgeterats för.

Kostverksamheten förväntas hålla budget vid årets slut. En analys av livsmedelskostnaderna pekar på att kostnaderna för livsmedel ökar i förhållande till budget. Denna ökning uppvägs av lägre personalkostnader.

Verksamhetsinformation

Fastighetsavdelningen har under våren arbetat med relativt stora projekt såsom *Ny högstadieskola*, *Allaktivitetshuset* och *Särskilt boende*, vilket fortsätter under hösten. Översyn och nödvändiga renoveringar av byggnader på Ön genomförts inför sommaren bl.a. nytt tak på Gula villan. Därutöver har övriga byggnader som finns inom avdelningen ansvar också krävt sin skötsel och reparationer.

Kostorganisationen ansvarar för produktion av mat till kommunens förskolor, skolor samt äldreomsorg. Dagligen äter ca 2 000 personer den kommunproducerade maten inom de olika verksamhetsområdena. Livsmedelsverkets rekommendationer om "bra mat i skolan", "bra måltider i förskolan" och "bra mat för äldreomsorg" följs.

Ett nytt livsmedelsavtal startade 2018-05-02, vilket inledningsvis inneburit mycket arbete för kök och kostchef att ändra i kostplaneringssystem och inköpsmönster. Köken har fortsatt att arbeta med att laga så mycket som möjligt från grunden med råvaror av en hög kvalitet, ekologiska och närproducerade. Arbetet med att minska matsvinnet pågår.

Målet är satt till 25 procent ekologiska livsmedel mätt i värde.

MÅTT	Q1-Q2	
	ÅR 2017	ÅR 2018
Ekologiska livsmedel % i värde	32,20 %	32,62 %
Ekologiska livsmedel % i vikt	39,30 %	38,40 %
Svenska Köttprodukter % (t.ex. köttbullar, pannbiff)	74,14 %	54,09 %
Svenska Köttprodukter oberett % (t ex grytbitar, högrev, nötfärs)	91,03 %	87,74 %
Svenska Fågelprodukter % (t.ex. kycklingkorv, kalkon)	67,87 %	80,33 %
Svenska fågelprodukter oberett % (kycklingfärs, tärnad rå kyckling, hönsfärs)	100,00 %	98,10 %
Totalt inköp svenska råvaror %	69,20 %	74,59 %
Närproducerat % (lokala avtal kaffebröd, kött, ägg, mjöl)	4,57 %	8,77 %

Teknisk verksamhet/Bygg

Teknisk verksamhet utförs av Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen. Detta omfattar sommar- och vinterunderhåll av gator och vägar, offentlig belysning och underhåll av produktiv skog. Dessutom ansvarar Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen för VA- och renhållningsverksamheten. Det innefattar drift och underhåll av två vattenverk, tre avloppsverk samt ledningsnät och pumpstationer.

Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen är en gemensam nämnd för de fyra kommunerna Lindesberg, Ljusnarsberg, Hällefors och Nora med placering i Lindesberg. Här budgeteras lämnade driftbidrag.

Ekonomiinformation

Samhällsbyggnadsförbundet deklarerar ett förväntat budgetöverskridande om 556 tkr beroende på kostnader för vinterväghållningen under första kvartalet 2018 och kostnader för praktikplats. Samhällsbyggnadsnämnden förväntade budgetöverskott om 156 tkr grundas på reglering av 2017 års resultat inklusive årets lönerrevision. Totalt förväntas verksamhetsområdet göra ett budgetöverskridande om 400 tkr.

Verksamhetsinformation

Samhällsbyggnadsförbundet har informerat om ett förväntat budgetöverskridande om 1 000 tkr för Nora kommuns vinterväghållning under första kvartalet 2018, men deklarerar att den finansierar 530 tkr via egna besparingar och resten del överlåter det kommunen att finansiera. När Samhällsbyggnadsförbundet tidigare har gjort överskott så har de betalat tillbaka och samma process gäller överskridande om inget annat beslutas i kommunen.

Kultur- och fritidsverksamhet

Inom kultur- och fritidsverksamheten ingår biblioteket, olika kulturarrangemang, utställningsverksamhet, konstköp Trängbo Camping, Alntorps Ö, badplatser, idrottsplatser, simhall, turistbyrå och Nora fritidsgård samt stöd till kulturverksamheten i Nora.

Ekonomiinformation

Det bokförda värdet är lägre än riktvärdet vid en linjär konsumtion. Det förklaras av att delar av verksamheten har eftersläpningar i kostnader. I prognosen för helåret är den sammantagna bedömningen för hela området Kultur- och fritidsverksamhet ett budgetöverskott om 250 tkr.

Allaktivitetshuset förväntas generera ett budgetöverskott om 230 tkr vilket förklaras av lägre hyreskostnad under början av året då endast delar av huset kunnat tas i bruk.

Prognosen för utbetalda föreningsbidrag förväntas överskrida budget med 100 tkr till följd av att fler söker lokalt aktivitetsstöd.

Verksamhetsinformation

Verksamheterna bedrivs planenligt med löpande aktiviteter och service kombinerat med aktivt förändrings- och utvecklingsarbete på flera områden. Ansökan om statsbidrag för sommarlovs- och året runt aktiviteter beviljades med drygt 700 tkr. Detta ger fritidsgården, föreningar m.fl. aktörer goda möjligheter att erbjuda barn och ungdomar meningsfulla, kostnadsfria fritidsaktiviteter inom olika områden under 2018.

- Bibliotekets samarbete med Lindesberg – Bergslagsbibblan – utvecklas och bl.a. planeras för utökad service på landsbygden.
- Nora camping har ny arrendator som även ska driva kommunens ställplats för husbilar som öppnar i juli.
- Simhallen med simundervisning och simskola har, trots ökad belastning pga. sämre simkunnighet hos brukare, bra resultat i regionalt perspektiv.
- På Alntorps Ö har äppelodlingen, en del i landets genbank, inventerats och tillgängliggjorts med ny uppskyltning mm.
- Trollstigen har upprustats med nya hus och nya vandringsleder och färdigställande av ytor för fritidsverksamhet har inletts.
- Fritidsbanken har utvecklats mycket positivt med filialer på Alntorps Ö, golfklubben m.fl. platser. De servar skola, allmänhet och besökare.
- Turistbyrån samordnar fr om i år all guidning och en översyn av Tursam/Destination Bergslagen är påbörjad.

- Genomförande av 350/750-årsjubileet pågår och årliga utställningar och arrangemang löper.
- I kvarteret Bryggeriet sker en positiv utveckling med nya verksamheter och investerare.
- Nora järnvägsmuseum och veteranjärnväg (NJOV) har fått ny hemsida fokus museala och tillgänglighet. Stora resurser läggs på fastighetsunderhåll.

Projekt Gruvlyckan – lekplats i Pershyttan – fortgår med bygglov mm och renovering av dammar vid hyttan planeras i samarbete med Länsstyrelsen, som finansierar projektet. Anläggningarna har stora underhållsbehov och renoveringar, komplettering av utrustning mm pågår löpande i gymnastik- och idrottssalar. Idrottshallen har fått nytt golv, renoverade omklädningsrum mm och vid ishallen projekteras nya omklädningsrum mm. Projektet konstgräsanläggning med ansökan för extern delfinansiering pågår och Aktivitetshusets ombyggnation för kommunala verksamheter, föreningar mm är delvis klart.

Nora Naturskola har startat i samarbete med Naturskyddsföreningen och Naturskolan i Örebro. KomTek – kommunal teknikskola – som startade förra året bedriver en mycket uppskattad verksamhet, som flyttar in i Aktivitetshuset i höst tillsammans med andra föreningar. Arbetet med en kommunal landsbygdsstrategi har påbörjats i samarbetet med bl.a. Bygderåd och byalag.

Förskoleverksamhet

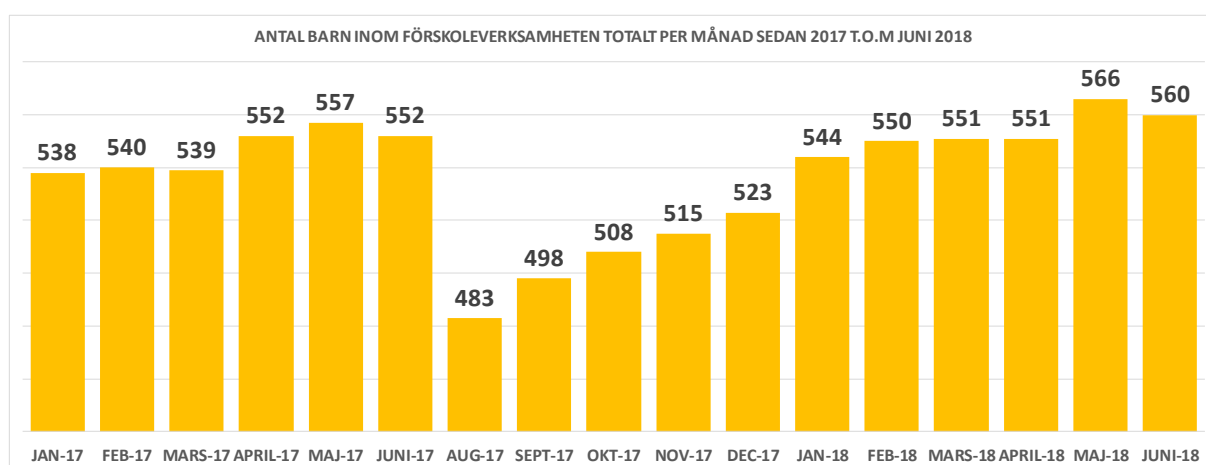
Förskolan och pedagogisk omsorg är för barn i åldrarna 1–5 år. Nora kommun har 11 förskolor och 1 enhet för pedagogisk omsorg samt en privat förskola, Solberga. I genomsnitt under 2017 fanns det 43 Norabarn inskrivna på Solberga. I kommunens förskolor fanns det 459 barn i genomsnitt under 2017 och 8 barn i pedagogisk omsorg under december 2017. Här ingår även kostnader och intäkter för all interkommunal verksamhet d.v.s. Norabarn som väljer att gå i annan förskola på annan ort.

Ekonomiinformation

Förskoleverksamheten förväntas uppvisa positiv budgetavvikelse om 1 500 tkr i förhållande till årsbudget. Överskottet förklaras av att den interkommunala ersättningen till annan huvudman bedöms bli lägre än budgeterat då antalet barn som är placerade på annan omsorg än kommunens minskat. Därutöver förklaras en del av överskottet av ökad intäkt från barnomsorgsavgiften.

Verksamhetsinformation

Förskoleverksamheten har fortsatt en positiv utvecklingstrend avseende kvalitet och styrning. Under våren har barnantalet i grupperna som förväntat ökat i förhållande till antalet barn i augusti föregående år. Den kontinuerliga ökningen av barnantalet under läsåret följer en normal logik som upprepas under varje år, med undantag för 2017, då öppnandet av Sagoskatten och den samtidiga starten av en fristående förskola gjorde att det genomsnittliga barnantalet minskade. Under 2018 har dock dessa förhållanden återgått till det normala. Personalgrupper i förskoleverksamheten har under främst senare delen av våren sänt signaler om att ett ansträngt läge råder.

För att möta behovet av skolplatser i F-6 gjordes inför höstterminen 2017 en rockad av verksamheten i Ås, som i praktiken innebar att förskoleverksamhet och viss skolverksamhet lokalmässigt bytte plats. Förändringen visade sig i efterhand inte vara förenlig med bl.a. bygglovsregler varför extraordinära åtgärder blev nödvändiga. Efter en process där olika alternativ framkastades och prövades blev lösningen att temporärt flytta förskole-

verksamheten i Ås till de lokaler i Esstorp som kommunen trädde ur i mars 2017 i samband med starten av Sagoskatten. I nuläget finns ingen utarbetad plan för hur den permanenta, långsiktiga lösningen ska utformas i den frågan och av helt rimliga anledningar är den nu kopplad till den process som syftar till en utarbetad plan för strategisk lokalförsörjning som alldeles nyligen påbörjats.

Under hösten 2018 ska en översyn av förskolans lokaler och lokalstruktur genomföras. Arbetet leds av lokalstrateg Anderas Ernestam och målet är, som redan nämnts i förgående stycke, att en strategisk lokalförsörjningsplan är färdigställd vid innevarande årsskifte.

Utifrån ett politiskt uppdrag ska under hösten en utvärdering av resursfördelningsmodellen för förskolan genomföras.

Implementeringen av det nya verksamhetssystemet Schoolsoft pågår.

Juni statistiken redovisar att det finns 512 barn i kommunens verksamhet och 44 barn på Solbergs förskola samt tre barn hos annan förskola utanför kommungränsen. Det genomsnittliga antal barn i förskoleverksamhet under våren var 550 barn. Utifrån befolkningsstatistiken per den 31 december 2017 visar åldersintervallet 1 år – 5 år på en ökning med 7 barn inför hösten. Totalt redovisar befolkningsstatistiken på 577 barn i åldersintervallet inför hösten.

Fritidshem

Fritidshem bedrivs för åldrarna 6–12 år före och efter skoldagen. Uppdraget är att komplettera utbildningen och stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Nora har 6 kommunala fritidshem knutna till grundskolan år F–6 och ett privat knutet till Borns friskola. Antalet inskrivna barn i fritidsverksamheten 2017 var i genomsnitt 461 barn. Det motsvarar 36,8 procent av alla grundskoleelever i kommunen.

Ekonomiinformation

Verksamheten visar på positiv avvikelse mot budget för första halvår. Detta förklaras till sin helhet av lägre personalkostnader än förväntat som i sin tur beror på vakanser och personalfrånvaro som inte fullt ut ersatts av vikarier utan hanterats med befintlig personal. Prognosen för helåret förväntas trots detta vara i linje med budget.

Verksamhetsinformation

Situationen på fritidshemmen har genom gott arbete stabiliserats under våren och i huvudsak bedrivs en verksamhet av hög kvalitet runt om i kommunen som kännetecknas av stabilitet och lugn. Under 2017 var det främst några mindre skolenheter som p.g.a. personalomsättning hamnade i ett utmanat läge. Svårigheter att rekrytera behörig personal till fritidshemmen kvarstår beroende på att det både i landet och i regionen råder en generell brist på fritidspedagoger.

Juni statistiken redovisar att drygt 33 procent av grundskoleeleverna går på fritidshem och under våren var genomsnittssiffran 34 procent. Genomsnittet är att 438 elever fanns i fritidshemsverksamhet under våren.

Grundskola

Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola, grundsärskola, interkommunala ersättningar, skolskjutsar samt elevhälsan. Det finns en privat grundskola i kommunen knuten till Borns friskola. Kommunen har 6 grundskolor, varav 5 är för elever i årskurs F–6, och 1 för elever i årskurs 7–9. Antalet elever i Noras kommunala grundskola var i genomsnitt 1 136 barn och ungdomar under 2017. Grundsärskolan finns från förskoleklass upp till och med årskurs 6 vid Järntorgsskolan och för de äldre eleverna vid Karlsängskolan. Elevhälsan innefattar bl.a. skolhälsovård, specialpedagoger, psykolog och kuratorer.

Ekonomiinformation

Grundskoleverksamheten i sin helhet förväntas redovisa ett resultat i linje med årsbudget. Under 2018 pågår en process där verksamheten i för- och grundskola byter IT-system. I samband med systembytet har större problem uppstått mot vad som hade förväntats, vilket försenat processen och inneburit att verksamheten under första halvåret varit tvingade att använda två parallella system. Det har också inneburit att förvaltningsområdet haft kostnader för två parallella system. Till följd av detta bedöms ansvaret Centrala datasamordning

generera ett budgetöverskridande om 500 tkr som förväntas finansieras inom budgetramen för det övergripande verksamhetsanslaget.

Tre nya elever i skolformen särskola med inriktning träningsklass har inneburit att Järntorget's särskola tillskjutits 600 tkr inför hösttermin 2018. Åtgärden innebär att ansvaret "särskilda stödmedel" är ansträngt och riskerar att övertrasseras. Resultatet påverkas dock av de beslut om tilläggsbelopp som efter prövning kommer fattas i början av hösten.

Verksamhetsinformation

Officiell betygsstatistik för läsåret 2017/2018 är ännu inte publicerad av Skolverket, men rektor på Karlsängskolan har presenterat en preliminär siffra för genomsnittligt meritvärde i åk 9 som visar på en kraftig uppgång i jämförelse med föregående år och som innebär en återgång till en liknande nivå som uppnåddes under de starka betygsåren 2015 och 2016. En mer utförlig redovisning av betygsresultatet för 2018 kommer att presenteras på höstens utskott och i årsberättelsen då det finns tillgång till Skolverkets officiella statistik.

Elevökningen i skolan fortsätter även om tillökningstakten minskat i förhållande till de närmast föregående åren. Den tillfälliga intagningsgruppen för F-6-skolorna har fortsatt sitt arbete under våren 2018 även då mötesfrekvensen varit lägre.

Under våren 2018 har arbetet med elevhälsoutveckling fortsatt och börjar nu närma sig sitt mål i och med att ett förslag till uppdrag, mål, vision och verksamhetsplan finns utarbetad.

Digitaliseringsprocessen fortsätter och har konkretiserats genom att "utrullningen" av 1-1-enheter påbörjas i samband med skolstart hösten 2018. Implementeringen av det nya verksamhetssystemet Schoolsoft pågår.

Juni statistiken redovisar att det finns 1 154 grundskoleelever i kommunens verksamhet och 77 elever på Borns friskola samt 38 elever på andra grundskolor utanför kommungränsen. Det genomsnittliga antal elever i grundskoleverksamhet under våren var 1 270 elever. Utifrån befolkningsstatistiken per den 31 december 2017 visar åldersintervallet 6 år – 15 år på en ökning med 8 elever inför höstterminen. Totalt redovisar befolkningsstatistiken på 1 248 barn och ungdomar i åldersintervallet inför höstterminen.

Gymnasium

Kommunen har skyldighet att erbjuda gymnasieutbildning till samtliga ungdomar från det eleven har slutfört sista årskursen i grundskolan till och med första kalenderåret man fyller 20 år. Den stora merparten av alla elever som går i gymnasieskola gör det utanför kommunen och främst i Örebro och Lindsberg.

Ekonomiinformation

Prognosen för gymnasieverksamheten visar på ett utfall som bedöms vara i linje med årsbudget.

Verksamhetsinformation

Under vårterminen har kommunen svarat för 365 gymnasieelever som ska jämföras med 389 elever under hösten 2017. Inom kommunens aktivitetsansvar har det varit 32 personer under våren. Flest gymnasieelever genomför sina studier i Örebro kommun (178 elever) och i Lindsbergs kommuns regi fanns 79 elever under vårterminen. Utifrån befolkningsstatistiken per den 31 december 2017 visar åldersintervallet 16 år – 18 år på en ökning med 17 elever inför höstterminen. Totalt redovisar befolkningsstatistiken på 376 ungdomar i åldersintervallet inför höstterminen.

Hemtjänst

Hemtjänsten utför vård och omsorg till brukare som bor i egen bostad, så kallat ordinärt boende. Insatserna utförs dygnet runt. För att få insatser från hemtjänsten krävs ett biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen (SoL). Hemtjänsten har i genomsnitt ca 300 brukare. Stödet skiftar mellan 1 och 400 timmar per månad. Verksamheten har cirka 90 anställda varav 95 procent är undersköterskor. Här ingår också biståndsbedömning, kommunens arbetsterapeuter samt kostnader för utskrivningsklara.

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdet redovisar en nettokostnad som i dagläget ligger över riktvärdet och prognosen för hemtjänsten är ett budgetöverskridande på 2 500 tkr. Detta beror främst på ökade personalkostnader inom hemtjänsten då kostnaderna för bemanning i form av timvikarier, fyllnadslön och övertid har ökat i jämförelse med budgeten.

Inom hemtjänsten har antalet brukare med krävande vårdbehov ökat. Det ställer högre krav på personalen då det ökade vårdbehovet kräver mer omfattande kunskaper. När ordinarie personal är sjuka kan därför inte timvikarier ersätta den ordinarie personalens kompetens och den ordinarie personalen får arbeta utöver sitt schema. Detta medför att personalkostnader i form av fyllnadslön och kvalificerad övertid har ökat. Även sjuklönerna inom hemtjänsten är högre än budgeterat.

Hemsjukvård och rehabiliteringen (HSR) redovisar ett budgetöverskridande vad gäller förbrukningsinventarier och övriga kostnader. Detta hör samman med att Nora kommun har fattat beslut om ökad kvarboende i hemmet, vilket medför att det är fler brukare som är i behov av anpassningar i bostaden och olika typer av hjälpmedel.

Verksamhetsinformation

Det ekonomiska resultatet är negativt i förhållande till budget och beror på höga kostnader för sjuklön och övertidsersättningar. Det är en stor andel sjukvårdsinsatser som utförs och då är kravet för att få utföra dessa insatser att man har delegering. För vissa insatser är det endast undersköterskor som har delegering och då är det ofta endast ordinarie personal som måste arbeta utanför ordinarie arbetstid för att utföra dessa insatser vilket resulterar i stora kostnader för fyllnadstid och övertid. Delar av underskottet beror på hög frånvaro i december 2017 vilket löstes med timanställda vikarier som avlönades i januari 2018.

Den stora sjukfrånvaron har påverkat kontinuiteten negativt samt påverkat kostnaderna negativt. Det har varit svårt att rekrytera personal till vikariat. Det har varit stora kostnader för sommarsemestern då det varit svårt att rekrytera vikarier. Verksamheten har organiserat om i hemvården och skapat ytterligare en arbetsgrupp för att öka kontinuiteten hos brukarna och förbättra arbetsmiljön. Det har varit några stora patientärenden som tagit mycket resurser i anspråk.

Det är fortsatt mycket arbete som ska utföras i förhållande till de resurser som finns. Stor andel personal är föräldralediga och det leder till att de ersätts av vikarier som ibland är utbildade. Sjukkostnaderna bör sjunka till mer normala nivåer kommande månader.

Brukarperspektivet

Genomförandeplanerna måste prioriteras mer i verksamheten även vid hög arbetsbelastning. Kontinuiteten kommer att förbättras om andelen tillsvidareanställd personal ökar i förhållande till andelen vikarier. Om sjuktalet minskar antas att även andelen vikarier kommer att minska. Verksamheten genomförde en omorganisation under första halvåret som syftar till att förbättra arbetsmiljön för personalen genom att minska storleken på arbetsgrupperna och bilda en ny grupp. Det kommer då även få effekt på kontinuiteten.

Andel utbildad personal som är tillsvidareanställd antas vara oförändrad framöver, men att det kommer att bli ännu svårare att få tag i vikarier som är utbildade.

Medarbetarperspektivet

Andel timavlönade är på en rimlig nivå då verksamheten har arbetat mycket med att öka tjänstgöringsgrader tillfälligt samt ge vikarier tidsbegränsade anställningar. Andelen personal som inte är tillsvidareanställd är högre. En del av behovet av resurs har tillgodosetts med att tillsvidareanställd personal har arbetat extra vilket också märks på de ökade kostnaderna.

Processperspektivet

Kontinuiteten har varit sämre än önskat på grund av stor andel vikarier. Andel genomförandeplaner beror delvis på att de har registrerats på fel sätt i journalsystemet men andelen med genomförandeplaner behöver bli bättre. Under våren utbildades alla personal i hur genomförandeplaner ska registreras och följas upp.

Antal avvikelser är förhållandevis få i förhållande till antalet utförda insatser. Signering av läkemedel infördes i januari 2018 och nu har tidsavvikelserna blivit synliga. För att minska tidsavvikelserna arbetar verksamheten med att se över planeringen av när patienterna får sina läkemedel tillsammans med sjuksköterskan.

Särskilt boende

Kommunen har två särskilda boenden, Tullbackagården och Hagby Ängar, med sammanlagt 141 lägenheter. Verksamheten är fördelad på 13 avdelningar varav fyra är demensavdelningar. 16 lägenheter är för korttidsrehabilitering. Verksamheten har cirka 145 medarbetare. Verksamheten omfattar även sjuksköterskeorganisationen med ca 20 anställda.

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdet särskilt boende (SÄBO) prognostiserar totalt ett budgetöverskridande på 2 700 tkr.

På Hagby Ängar är det förväntade budgetöverskridandet 2 400 tkr och hör samman med ökad bemanning på grund av en boende med specifika behov. Brukaren behöver omfattande omvårdnad många gånger under ett dygn. Vården utförs av två personal per gång och det ökade vård- och omsorgsbehov för brukaren medför extra kostnader för verksamheten särskilt boende.

Tullbackagården har under det första halvåret haft flera vårdkrävande brukare samt flera sjukskrivningar som har medfört att extra resurser har behövts för att klara av verksamheten. Detta innebär att Tullbackagården har överskridit sin budget för det första halvåret med 300 tkr. Verksamheten prognostiserar dock inte ett budgetöverskridande för det andra halvåret.

SÄBO har ett budgetöverskridande för personalen som arbetar nattetid. Detta beror på flera utåtagerande, oroliga brukare som inte sovit nattetid. Nattpersonalen har inte samma möjlighet som dagen att dra ner på resurser genom att omfördela vid behov som personal på dagen har.

Verksamhetsinformation

Verksamheten har till stor del påbörjat eller genomfört de aktiviteter som återfinns i enhetsplanen. En del av aktiviteterna var planerade för halvår och de har genomförts, en del är planerade för helår och där fortsätter arbetet.

SÄBO har ett kallelselarm av äldre modell utan serviceavtal som behöver bytas ut. Fortsatt arbete med att utveckla avvikelseprocessen. Färdigställa kompetenstrappan för undersköterskor.

Brukarperspektivet

Nu har brukarna tilldelats kontaktman och dessa ansvarar för att aktuella genomförandeplaner finns hos varje brukare. Varje avdelning skriver upp när de utför aktiviteter och det finns också en aktivitetstur inplanerat vardagar. Digital signering infördes i april och personalen upplever att det ger en säkrare medicinhantering.

Team träffarna har gett ökat samarbetet mellan personalkategorierna i frågor rörande våra boende.

Demensdagvården startades i projektform i januari. Deltagarna och anhöriga har varit mycket nöjda med verksamheten. Då SÄBO i brukarundersökning haft relativt lågt resultat på delaktighet har verksamheten arbetat med att utveckla arbetet med genomförandeplanerna för att få brukare och anhöriga att känna sig mer delaktiga. Detta arbete kommer fortsätta under året.

Medarbetarperspektivet

Arbetet med kompetenstrappan har påbörjats i personalgrupperna och i arbetsgrupp, förslag till riktlinje framtagen. Positivt att verksamheten har minimerat antal låga tjänster. Det innebär att personalen får längre arbetspass och kan delta mer i verksamheten. Personalen har upplevt detta som positivt och känner sig mer involverade.

Under hösten kommer verksamheten arbeta mycket med att öka närvaron hos våra medarbetare och minska korttidssjukfrånvaron genom att arbetat aktivt med rehabutredningar och arbetsmiljö. Med hjälp av vårdtyngdsmätningar ska verksamheten kunna flytta personal där vårdtyngden är som högst. Därför hoppas verksamheten finna en modell som kan styra resurserna bättre.

Processperspektivet

Årshjulet har varit till stor hjälp för att vägleda och påminna om årets aktiviteter. Ett fortsatt arbete med ombudsuppdragen och utformning av ombudsträffar är hösten projekt. Detta för att tydliggöra vikten av ombudens

uppdrag för verksamheten. Verksamheten vill med hjälp av en genomlysning kring processen "inflytt" få till en tydlig struktur för att säkerställa en trygg och säker vård. Till hösten i samband med planeringsdagarna ska den nya modellen implementeras i verksamheten. Kontaktmanuppdraget har fått positiv effekt och nu känner medarbetarna till vad som förväntas av dem. Kvalitén förväntas vara hög på verksamhetens genomförandeplaner och dess uppföljning efter hösten planeringsdagar. En mer analys om detta kommer vid årets slut.

Hälsa- och sjukvård och rehabilitering (HSR)

Verksamheten ingår i både hemtjänst och särskilt boende

Verksamhetsinformation

Genom införandet av Digital signering har det inneburit att individen fått sina läkemedel på rätt tider genom förändringar av läkare i vissa fall. Även förändringar i hur arbetet organiseras inom både hemtjänst och SÄBO har gjort att individen fått sina läkemedel på rätt tid.

Team träffar har inletts inom samtliga verksamheter under våren 2018. Resultatet för individen har blivit att teamets olika professioner bidragit till en effektivare och säkrare vård och rehabilitering för individen. "Rätt personer gör rätt saker". Individens individuella behov utifrån genomförandeplanen tas upp och gör att individen får sina behov tillfredsställda.

Avvikelse har gått igenom på arbetsplatsträffar (APT) där verksamheten tar lärdom av det som skett och diskuterat strategier för att undvika att avvikelsen sker igen. Bra resultat av feldelade dosetter då ett läkemedelsrum på Tullbackagården gjorts i ordning så sjuksköterskan i lugn och ro utan att bli störd kan dela läkemedel i dosett.

Trygg och säker hemgång har under 2017 startats upp och individerna kan efter sjukhusvistelse återgå till sitt hem med insatser utifrån individens behov eller till utredningsenheten Stinsen för rehabilitering innan hemgång. Mycket nöjda individer som vistats på Stinsen och personalen utvecklats i rehabiliterande förhållningssätt. I ordinärt boende har individerna fått stödinsatser utifrån individens behov.

Verksamheten planerar för test och införande av Tena Identify under hösten 2018. Utbildningsinsatser för undersköterskorna utifrån utvalda teman planeras hösten 2018. Hemtagningsteamets arbete ska utvärderas och förbättras. Aktivitetscenters arbetssätt ska spridas i övriga verksamheter inom kommunen, ett rehabiliterande förhållningssätt och att stärka individernas självständighet.

Brukarperspektivet

Det som kvarstår är att få till utbildningsinsatser inom olika teman på team träffarna, vilket kommer att bli lättare när team träffarnas syfte utvärderats så att tiden används på rätt sätt utifrån dem behov som finns för individerna.

Medarbetarperspektivet

Göra klart kompetenstrappan innan 2018 års slut, avstämning med arbetsgrupperna under hösten. Trivseln på jobbet är i nuläget bra inom hela HSR och alla tar ett gemensamt ansvar för detta. Individuella utvecklingsplanen finns dokumenterad i samband med medarbetarsamtalet.

Bemanningen inom verksamheten behöver ses över, dem inskrivna inom hemsjukvården har ökade vård och rehabiliteringsbehov då slutenvården inte har tillräckligt med vårdplatser. Många svårt sjuka gör att materialkostnaden ökar. Utökning av sjuksköterskor och arbetsterapeuter för att kunna handleda omvårdnadspersonalen i omvårdnadsarbetet och ett rehabiliterande förhållningssätt.

Processperspektivet

Personalen har haft en positiv inställning till det förbättringsarbete som gjorts inom digital signering, team träffarna och trygg och säker hemgång. Det gör att individerna som verksamheten är till för får en trygg och säker vård och rehabilitering. Att se effekterna av genomgång och strategiplaner gällande avvikelserna för att förhindra att det sker igen är svårt att kunna mäta.

Funktionsstöd

Verksamheten omfattar omsorgsboende och personlig assistans. Enheten ansvarar för att verkställa beslut enligt LSS och socialtjänstlagen. Omsorgsboende omfattar fyra gruppboenden för personer med utvecklingsstörning och har tillsammans cirka 20 platser. Ett stödboende för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har ca 10 platser. Dessutom ingår kostnader för externa gruppboenden. Den dagliga verksamheten består av fyra olika verksamheter för personer med utvecklingsstörning, psykiska och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Personlig assistans omfattar personligt stöd enligt LSS (lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade) och LASS (lagen om assistansersättning).

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdet funktionsstöd redovisar ett bokfört värde som ligger över riktvärdet för budget och prognostiserar ett budgetöverskridande om 2 670 tkr. Överskridandet av budgeten beror främst på att antalet brukare har ökat inom verksamheten.

Under 2018 har det tillkommit 20 ärenden för kontaktpersoner till funktionshindrade och dessa beslut har blivit verkställda i juni 2018. Detta medför ett överskridande av budgeten med 300 tkr. Även den dagliga verksamheten har haft en volymökning av ärenden som har lett till utökning av resurser och prognosen är ett överskridande om 1 000 tkr.

De externa LSS-placeringarna redovisar ett budgetöverskridande på 770 tkr. För den verksamheten har inga nya externa placeringar tillkommit under 2018 och det är inte möjligt att erbjuda dessa brukare placering inom Nora kommun.

För kommunens omsorgsboenden är prognosen ett överskridande på 600 tkr, då behov av extra resurser finns på grund av en brukare med speciella behov. Verksamheten arbetar långsiktigt för att minska det extra resursbehovet för brukaren.

Verksamhetsinformation

Det har skett en större volymökning av kontaktpersoner i och med 20 nya ärenden de första sex månaderna och framtida prognos visar på en ökning av ärenden inom kontaktperson. Inom socialpsykiatri har verksamheten fått utökat antal insatser och ärenden vilket har lett till att det idag är svårt finna plats för nya ärenden inom befintliga resurser.

För de olika gruppboendena har verksamheten minskat kostnaderna med att säga upp tre satellit lägenheter. Gruppboendena visar på underskott som beror på att extra personal har varit insatta under perioder under våren och sommaren.

Handläggningen av sjuklöner för personal inom assistansbolagen har varit släpande och under året har sjuklöner från 2016- 2018 på närmare 600 tkr betalats ut och det återstår en stor del sjuklöner från 2017 som inte blivit fakturerade från assistansbolagen ännu.

Verksamheten har påbörjat processkartläggning inom socialpsykiatri för att kartlägga ansvars och utvecklingsområden. Inom dagligverksamhet har verksamheten utvecklat aktivitetsgrupperna och ökat möjligheterna att arbeta med snickeriverksamhet och försäljning. Utifrån det avslutade projektet "Delta i kultur och hälsa" har verksamheten fortsatt med sång- och teatergrupp för brukarna i samarbete med Kungsängen och studiefrämjandet. Under två planeringsdagar under våren sammanställdes verksamhetsplan för funktionsstöd samt uppdragsbeskrivning för medarbetare inom enheten.

Under hösten kommer en flytt av Hagbygårdens dagliga verksamhet till Gammelgården att genomföras. Verksamheten fortsätter implementering av verksamhetsplaner och uppdragsbeskrivning inom enheten för funktionsstöd. Kompetensutvecklingen kommer att fokuseras på Integrerad psykiatri utbildning.

I syfte att förenkla kommer verksamheten att pröva digital tidsredovisning inom personlig assistans. Processkvaliteten kommer att stärkas genom att påbörja digital signering av medicin. Genom att delta i Socialstyrelsens brukarenkät gällande insatser inom LSS räknar verksamheten med att få underlag för fortsatt utvecklingsarbete 2019.

Brukarperspektivet

I och med implementeringen av ledord och tidigare utbildningsinsatser så arbetar verksamheterna mer målinriktat utifrån önskemål, behov och genomförandeplan.

Teaterverksamheten har lett till ökat intresse för musik och teater och allmänhetens intresse för funktionsstöddets verksamhet har ökat.

Medarbetarperspektivet

Verksamhetsupdragen kommer att bli ett fortsatt arbete under hösten och därför förtidigt att kunna se något resultat. Verksamheten har 100 procent aktuella genomförandeplaner och arbetar med uppföljningar. Slutsatsen framåt är att detta är ett pågående arbete under hösten och 2019.

Processperspektivet

Arbetet har påbörjats och kommer att fortsätta under hösten inom socialpsykiatrin. Digital signering kommer att påbörjas till hösten. Bedömningen är att aktiviteterna kommer att kvalitetssäkra verksamhetens processer.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheten omfattar vård och bistånd samt försörjningsstöd.

Ekonomiinformation

Nettokostnaden för Individ- och familjeomsorg ligger över riktvärdet för budget och det prognostiseras ett budgetöverskridande om 3 500 tkr. Detta beror på att köp av externa familjehem, kvalificerade kontaktpersoner och kontaktfamiljer har ökat samt två nya beslut om en LVM-placeringar.

Verksamheten arbetar för att minska kostnaderna för de olika typerna av placeringar och har omförhandlat dygnspriserna för tre konsulentstödda familjehem.

Verksamhetsinformation

Det har under första halvåret varit några vakanser på barn och ungdom vilket medfört en tung arbetsbelastning på de som varit i tjänst. Andelen placerade barn och ungdomar på konsulentstödda familjehem har minskat. Andelen ensamkommande barn och ungdomar har minskat. Verksamheten har också förhandlat kring vård- dygnskostnaderna och fått lägre pris. Även i år har verksamheten köpt familjerätt av externt företag men sedan maj finns det egen kompetens i området. Kostnaderna för extern öppenvård har ökat. Det har främst handlat om insatsen kvalificerad kontaktperson samt intensiv hemmabaserad familjebehandling. Familjecentralen har full bemanning sedan januari. En fältassistent anställdes i maj.

Ärenden gällande våld i nära relationer håller sig på ungefär samma nivå som föregående år men placeringstiderna är i genomsnitt kortare. Ett intensivt arbete har bedrivits för att hitta boendelösningar vilket bidragit till kortare placeringstider. Under första halvåret har vuxen haft två LVM-placeringar som lett till ökade kostnader inom missbruksvården. Kostnaden för försörjningsstödet har under första halvåret varit lägre en budgeterat.

Gemensamma IFO-träffar har hållits under första halvåret med olika teman och hela enheten hade en gemensam friskvårdsdag i juni. Hela IFO-enheten har haft utbildning vid tre tillfällen med Lars Rökkjaer för att skapa ett arbetsklimat präglad av tillit, öppenhet, respektfull kommunikation och uppskattning.

Arbete med att uppdatera och effektivisera användandet av verksamhetssystemet Viva har fortsatt under 2018.

IFO har gemensamma ledningsträffar där enhetschef och 1:e socialsekreterarna träffas regelbundet för att utveckla samverkan mellan barn och ungdom och vuxen, samsyn och strategier för utvecklingsarbete och för att få en bättre styrning mot gemensamma mål och processer.

IFO kommer under året att kartlägga handläggningsprocessen inom samtliga områden. Verksamheten kommer att öka ansträngningarna för att rekrytera egna familjehem och kontaktfamiljer/-personer. Det arbete som påbörjades under förra året med "Stegförflyttning", d.v.s. att utveckla arbetet med att få personer som uppstår försörjningsstöd att gå vidare till egen försörjning, kommer att fortgå under året. Det uppsökande och förebyggande arbetet som fältassistenten påbörjat tillsammans med olika samverkansparter, ska utvecklas. Verksamheten kommer att fortsätta med att följa upp och utvärdera verksamhetens insatser samt genomföra brukar-

enkäter. Ett fortsatt viktigt arbete är att arbeta med kompetensutveckling, tydlig struktur och att bli en attraktiv arbetsgivare för att behålla och rekrytera personal. Ytterligare en utbildningsdag med Lars Rokkjaer ska genomföras under hösten.

Brukarperspektivet

Den mesta informationen på hemsidan om IFO har uppdaterats. Några medarbetare har fått utbildning och erbjuder cannabisprogrammet till ungdomar med cannabismissbruk. Pågående utbildning och utveckling av arbetsmetoder för att kunna arbeta med förövare i våld i nära relation. Funktionsbrevlåda har skapats för barn och ungdom och en Facebook-sida för barn och ungdom är under uppstart. Familjecentralen har egen Facebook-sida. Första uppföljning av resultat utifrån uppföljning av insatser för vuxna i Dioevidence gjordes efter kvartal 1. Fördjupat fokus på kvinnors upplevelse avseende förändring av missbruk och psykisk hälsa.

Ambitionsnivån är hög när det gäller att utveckla verksamhetens olika delar. På barn och ungdom så har det varit vakanser under våren p.g.a. sjukskrivningar vilket bidragit till att det varit en fortsatt tung arbetsbelastning för handläggarna. Detta leder till att arbetet med grunduppdraget är det som måste prioriteras och att utvecklingsarbetet får mindre utrymme.

Medarbetarperspektivet

Information och dialog på samråd och APT sker ständigt. Tre planeringsdagar har hållits under första halvåret då enhetens olika delar arbetat med enhetsplanen. Tre utbildningsdagar med Lars Rokkjaer har genomförts under våren, ytterligare tillfällen planeras till hösten. Två IFO-träffar har genomförts, ett med tema ANDT och enhetsplan och den andra var en friskvårdsdag kombinerat med utbildning med Lars Rokkjaer.

IFO har fortlöpande arbetat med att skapa stabilitet och tydlighet i verksamheten under året. Det är ett arbete som behöver pågå ständigt och som aldrig egentligen blir klart. På barn och ungdom så har det varit vakanser under våren p.g.a. sjukskrivningar vilket bidragit till att det varit en fortsatt tung arbetsbelastning för handläggarna. Detta leder till att arbetet med grunduppdraget är det som måste prioriteras och att utvecklingsarbetet får mindre utrymme. Sjukskrivningarna har till stor del varit arbetsrelaterade. Under sommaren har en konsult tagits in. Det har varit lättare att rekrytera behöriga socionomer till tillsvidare tjänster. Vikariat är det svårare att rekrytera till.

Sedan maj har verksamheten egen kompetens när det gäller familjerätt. Dels har verksamheten rekryterat socionomer med kompetens men även ett par handläggare som börjat med att handlägga familjerättsärenden. Dock har verksamheten under årets första månader varit tvungna att anlita externa konsulter för utredningar avseende vårdnad, boende och umgänge.

Processperspektivet

IFO-chefens ledningsträffar med 1:e socialsekreterare inom respektive verksamhet har lett till en bättre samsyn i olika ärenden. Samverkan i enskilda ärenden är en fast punkt på ledningsträffarna. Rutin för olika ärendetyper håller på att utarbetas som berör båda verksamheterna. Gemensamma träffar med enhetschef för elevhälsan har påbörjats där även 1:e socialsekreterare från barn och ungdom deltar. Ledningsgrupp för psykisk ohälsa finns i norra länsdelen där det finns representation från kommunernas olika verksamhetsområden samt från regionens olika delar. Arbetet med att öka samverkan både inom IFO och med externa parter är ett ständigt fortgående arbete. Detsamma gäller arbetet med att ta fram rutiner.

IFO-enheten har under det första halvåret inte behövt anlita nya konsulentstödda familjehem. Verksamheten har avvecklat fyra ärende och har fyra kvar. Ett av de avvecklade konsulentstödda familjehemmen har verksamheten skrivit ett eget avtal med. Verksamheten har också förhandlat ned vårddygnskostnaderna med tre av de konsulentstödda familjehem som fortfarande anlitas. Under hösten och 2019 kommer verksamheten att arbeta vidare med att förhandla så egna avtal med familjehemmen kan skrivas. Den budget som finns för familjehem täcker de kostnader verksamheten har för egna familjehem inkl. de familjehem som verksamheten har gjort vårdnadsöverflytt till.

Verksamheten behöver fortsättningsvis arbeta med att rekrytera egna familjehem, kontaktfamiljer/-personer samt använda oss av egen personal i arbetet med ungdomar i riskzon. Verksamheten ska arbeta med att se över arbetet med gruppverksamhet inom familjebehandlingen, både när det gäller föräldraskapsstöd men även barn och unga som anhöriga.

Arbetsmarknadsåtgärder

Här ingår kostnader för de arbetsmarknadsåtgärder kommunen genomför, främst genom arbetsmarknadsenheten.

Ekonomiinformation

Under 2017 beviljades Nora kommun 190 tkr i statsbidrag för fyra årsstudieplatser för trainee som även in-täktsfördes samma år. Till följd av ett beslutat återbetalningskrav på hela bidraget i år antas ansvarsenhet Hjer-net gemensamt redovisa motsvarande budgetöverskridande.

Verksamhetsinformation

Anställning av personer i extratjänst har prioriterats. I dagsläget är 18 år inskrivna och 12 avslutade, vilka har gått vidare till studier och vikariat inom kommunens verksamheter. Vidare har 70 personer anställts i feriearbete och ytterligare 18 från stödboendet, delvis med stöd av statliga extrabidrag.

Sommarverksamhet på Alntorps Ö sköts av AME, som även ansvarar för Nora Station, Pershyttan och driften av Fritidsbanken på Ön och vid Aktivitetshuset. I Aktivitetshuset har AME-verkstan full produktion och Daglig verksamhet deltar med arbetsledare och deltagare.

Under våren genomfördes fem näringslivsfrukostar och en minimässa. Näringslivsrådets arbete har utvecklats och en gemensam vision med mål och aktiviteter för utveckling av samarbete och förutsättningar för företagande antogs i maj. Samarbetet med Samhällsbyggnad Bergslagen utvecklas positivt för bättre service, NKI-mätningar mm. Ett ökat antal företagsbesök planeras fr.o.m. i höst.

Integrations verksamhet

Här ingår kostnader för de nyanlända och dess verksamhet samt ersättning från Migrationsverket.

Ekonomiinformation

Prognosen för integrationsverksamheten är ett förväntat budgetöverskridande på 2 700 tkr. Integrationsverksamheten är budgeterad utifrån att den ska finansieras av statsbidrag från Migrationsverket och för 2018 har ersättningsnivåerna för barn och unga vuxna sänkts i jämförelse med tidigare år. Verksamheten har därför genomfört flera insatser för att anpassa sin verksamhet till en lägre nivå.

I maj stängde Martingården, då behovet för stödboende i egen regi minskat. De boende på Martingården har nu flyttats över till annat stödboende som drivs i egen regi av Nora kommun och personalen har antingen flyttats till annan verksamhet inom kommunen eller blivit uppsagd. Stängningen av Martingården medför en prognostiserad besparing på 2 200 tkr. Dock har behovet av försörjningsstöd ökat och prognosen är ett budgetöverskridande med 900 tkr.

Integrationsverksamheten har under början av 2018 omförhandlat dygnspriset med en extern aktör så att de externa placeringarna ska motsvara statsbidragen från Migrationsverket. Diskussion kring omförhandling av prisnivå förs också med övriga externa aktörer. Verksamheten kommer även att avsluta två placeringar i HVB-hem och dessa brukare kommer sedan att placeras i det stödboende som drivs i egen regi av Nora kommun. Dock är prognosen för de externa placeringarna ett överskridande om 4 000 tkr.

Integrationsenheten med flyktingmottagande samt stödboende som enhet har budgeten i balans och de befintliga verksamheterna inom enheten är självbärande. Men integrationsbudgeten i sin helhet ligger på minus, då kostnadsnivån för extern placerade BUV ligger högre än de bidrag som erhålls ifrån Migrationsverket.

Tre huvudanledningar återfinns till att budgeten är i obalans:

- Sänkningen av de statliga ersättningarna till kommunerna som blev gällande juli 2017.
- Dyra externa placeringar som inte synkar med de nya ersättningsramarna ifrån Migrationsverket.
- Fortsatt mottagande av personer som fått avslag i asylprocessen

Verksamhetsinformation

Verksamheten har under årets första 6 månader arbetat med att ställa om till de förutsättningar som numera finns. Enheten gjort många omorganiseringar den senaste tiden som varit nödvändiga. Integrationsenheten har krympt vad det gäller verksamheter. Nora kommun har fortfarande en del stora barnfamiljer som kommit till Nora på anknytning. Familjerna har väldigt svårt att hitta passande stora bostäder. Även om det inte är kom-

munens ansvar att anordna boende för dessa familjer, då de är självbosättare, så har integrationsenheten stött familjerna i boendesökandet dock utan framgång. Vid dessa tillfällen används Dalgården som ett genomgångsboende. En lösning som är temporär men fungerande.

HVB Martingården har avvecklats per 1 maj 2018. Detta med anledning av fåtal belagda platser i HVB-boendet. De få ungdomarna som var placerade på Martingården har omplacerats till stödboendet. Stödboendet har expanderat vad det gäller personal och antal ungdomar. Personal utökats ifrån tre personer till sex personer. Antalet ungdomar har också utökats med anledning av Martingårdens avveckling och att en till två externplaceringar har placerats på stödboendet. Besökande till flyktingmottagningen har minskat avsevärt.

Sedan 2018-04-01 är All-in projektet implementerad på integrationsenheten. De centrala rollerna som driver All-in i kommunen är personer ifrån integrationsenheten.

Antalet vuxna nyanlända och BUV (barn utan vårdnadshavare) blir allt färre. Under första halvåret 2018 ligger fokus på att integrera och sysselsätta de som är aktuella på integrationsenheten. Bland annat igenom tätare kontakt med skolor och praktik/arbetsplatser för att få personer i sysselsättning. Stödboendets personal kommer fortsättningsvis lägga fokus på de ungdomar som är inskrivna på stödboendet medan integrationshandläggare/All-in aktivitetsledare lägger fokus på de vuxna som remitteras till All In via socialtjänsten/försörjningsstöd. Med tiden kommer behovet av stödboendet inte att kvarstå då många fyller 20 år samt att alla som bor på stödboendet står i bostadskö och vill så småningom skaffa sig eget boende med första handskontrakt.

Bedömningen är att inom snar framtid kan inte enheten vara verksam på så sätt som den är organiserad i dagsläget. När antalet vuxna som söker sig till flyktingmottagningen minskat och när stödboendets ungdomar flyttar ifrån stödboendet kan omorganisation krävas eller sammanföra integrationsenheten med andra enheter i en ny organisation. En översyn av hela integrationsorganisationen kommer att behöva genomföras under hösten 2018.

Brukarperspektivet

Under delår 2018 har verksamheten uppnått de allra flesta målen. På stödboendet jobbar personalen med att motivera och ha aktiv fritid för ungdomarna för att deras vardag ska bli lättare. Just motiverande intervjuer (MI) är nödvändigt att använda med vissa av de som bor på stödboendet. Det är många som befinner sig i en tuff situation med tanke på osäkerheten inför framtiden. En del har lyckats få uppehållstillstånd och flyttat till stödboendet vilket är väldigt positivt.

Effekten av jobbkursen blev att många kände sig mer förbereda, "närmare arbetsmarknaden" lärde sig skriva cv och personligt brev och i vissa fall leda jobbkursen till sommarjobb.

Generellt har antalet ensamma kommande barn (EKB) blivit färre. Som flest hade Nora kommun 82 ungdomar i sitt mottagande. Den siffran har sjunkit till 33 ungdomar.

Medarbetarperspektivet

I och med att Martingården har avvecklats under våren 2018 har det resulterat i att en del av personalen omplacerat, ett flertal har varsplats på grund av arbetsbrist. Enheten har lyckats anställa rätt kompetens utifrån det behovet som finns i verksamheterna. För att skapa trivsel och för att få personalen att känna sig värdefulla så bekräftas personalen i det arbete de gör. Ledningen försöker alltid ge positiv feedback på det arbete personalen lägger ner.

Personalen inom enheten har rätt kompetens utifrån behovet. Vid granskningar av tillsynsmyndigheten IVO har man specifik granskat personalens kompetens kontra brukares behov och resulterat i att personalen har den kompetens som behövs. I och med avvecklingen av Martingården har en del personal omplacerats på stödboendet samt på andra arbetsplatser i kommunen. En del av personalen på Martingården var övertaliga och avslutades.

Processperspektivet

De allra flesta målen är uppnådda i perspektivet process. Stödboendet är i fas vad det gäller regler och rutiner. Även ny personal har fasats in i de regler och rutiner verksamheten styrs av. Många av ungdomarna (framför

allt med uppehållstillstånd) som bor på stödboendet har sådana färdigheter att de klarar av att bo i eget boende. I och med bostadsbrist i kommunen bor de fortsättningsvis i stödboendet tills de blir erbjudna bostäder med första handskontrakt.

Flyktingmottagningen i samarbete med stödboendet har anordnat nätverksträffar vilket har varit viktiga i integrationsarbetet då det blir ett bra tillfälle för föreningar, företagare och kommunala verksamheter att träffas och diskuterar integration.

Familjerna som bodde på Dalgården har enheten lyckats hjälpa mot eget boende.

Finansförvaltningen

Under gemensamma poster redovisas bland annat skatteintäkter, finansnetto, semesterlöneskuldens förändring, pensionskostnad, återföring av utfördelade kapitaltjänstkostnader och anläggningstillgångarnas värdeförändring.

Ekonomiinformation

Finansförvaltningen deklarerar ett förväntat budgetöverskridande om 2 786 tkr på årsbasis. Skatteintäkter som Sveriges kommuner och landsting (SKL), cirkulär 18:22 daterad 2018-06-14, prognostiserar visar på en minskning gentemot Skatteverket utbetalningar i år. Nettoeffekten är 1 160 tkr för kommunen inklusive mellankommunala utjämningen. Det grundas på en förväntad minskning av skattekraften för 2017 än vad som prognostiserades av skatteverket vid årsskiftet. Som tidigare år är slutavräkningen en osäkerpost som ändras ofta under året.

I samband med att det är valår i år så har pensionsmedel avsatts för förtroendevalda om 3 500 tkr utifrån KPA pensionsberäkning. Avsättningen för förtroendevalda har inte gjorts tidigare i kommunens räkenskaper.

Kommuninvests positiva resultat för 2017 innebar en överskottsutbetalning till kommunen om 1 874 tkr under 2018.

Investeringsredovisning

Investeringsnivån till och med juni månad är 2 066 tkr, vilket är 3,8 procent av investeringsbudgeten. I dagsläget finns inget som visar på att budgeterade och överförda investeringar från föregående år inte kommer att genomföras i stort. Kommunen svarar för 58 investeringsposter och av dessa har 34 startrappporter erhållits samt har 15 poster aktiverats utifrån att det finns bokförda utgifter rapporterade. Tabellen visar på årets budgeterade investeringar, aktuellt läge och en prognos samt förväntad avvikelse gentemot budget (Avvikelse.).

BEVILJADE INVESTERINGAR	Budget År 2018	Bokförd utgift	Prognos År 2018	Avvikelse
CENTRAL ADMINISTRATION				
Reinvestering 2018	200 tkr		200 tkr	0 tkr
Reinvestering 2018 - IT	2 000 tkr	1 tkr	1 981 tkr	19 tkr
IT uppgradering		19 tkr	19 tkr	-19 tkr
Kanalisation för fiber	300 tkr		300 tkr	0 tkr
Upprustning av Alntorps Ö	880 tkr	881 tkr	881 tkr	-1 tkr
Upprustning av Gustavsbergs Camping	900 tkr		899 tkr	1 tkr
Reinvestering 2018 - Kost	60 tkr		56 tkr	4 tkr
Marstrandshagen Diskmaskin	41 tkr	45 tkr	45 tkr	-4 tkr
Kartongkomprimator	47 tkr		47 tkr	0 tkr
Ugn Lärkeskolan	152 tkr		152 tkr	0 tkr
Klimatklivet	858 tkr		858 tkr	0 tkr
Förnya brand- och inbrottslarm på Göthlinska gården	120 tkr		120 tkr	0 tkr
SUMMA	5 558 tkr	946 tkr	5 558 tkr	0 tkr

Delårsrapport 2018-06-30 med helårsprognos

BEVILJADE INVESTERINGAR	Budget År 2018	Bokförd utgift	Prognos År 2018	Avvik- else
OMSORG				
Ökad möjlighet kvarboende		-8 tkr	-8 tkr	8 tkr
Digital signerings SÄBO	500 tkr	509 tkr	509 tkr	-9 tkr
Inventarier, möbler, persienner samt staket Hagby-Ängar	250 tkr	27 tkr	250 tkr	0 tkr
Kalleselarm Hagby-Ängar	300 tkr	10 tkr	300 tkr	0 tkr
Vårdsängar	200 tkr	94 tkr	199 tkr	1 tkr
SUMMA	1 250 tkr	632 tkr	1 250 tkr	0 tkr
BILDNING				
Reinvestering 2018	1 043 tkr	1 tkr	1 043 tkr	0 tkr
Inv Ås skola-Förskola	97 tkr	17 tkr	97 tkr	0 tkr
Järntorgsskolan - Idrottsinventarier	226 tkr	22 tkr	226 tkr	0 tkr
Inventarier till restaurang M-hagen	134 tkr		134 tkr	0 tkr
SUMMA	1 500 tkr	40 tkr	1 500 tkr	0 tkr
TILLVÄXT OCH UTVECKLING				
Ställplats husbilar	200 tkr		200 tkr	0 tkr
Kulturskolan	500 tkr		500 tkr	0 tkr
Reinvestering 2018	50 tkr		50 tkr	0 tkr
Utbyte av publika datorer på bibliotek	50 tkr		50 tkr	0 tkr
Ishallen	7 000 tkr	266 tkr	7 000 tkr	0 tkr
Konstgräsplaner	4 000 tkr		4 000 tkr	0 tkr
Idrottsinventarier	100 tkr	22 tkr	100 tkr	0 tkr
Dränering Norvalla	100 tkr		100 tkr	0 tkr
SUMMA	12 000 tkr	288 tkr	12 000 tkr	0 tkr
TEKNISK VERKSAMHET				
Hagbydammen	200 tkr		400 tkr	-200 tkr
Ombyggnad gator och belägningsarbete, enligt planinventering	2 000 tkr		1 800 tkr	200 tkr
Tillgänglighetsanpassning	300 tkr		300 tkr	0 tkr
Reinvestering av väg- och gatubelysning	960 tkr		960 tkr	0 tkr
Upprustning av broar	490 tkr		190 tkr	300 tkr
Ställplats husbilar			200 tkr	-200 tkr
Gatuombyggnad i samband med VA-omläggning	2 500 tkr		2 300 tkr	200 tkr
Lekplatser projektering/reinvestering	790 tkr		630 tkr	160 tkr
Åtgärder i Skolparken	100 tkr		100 tkr	0 tkr
Parkutrustning samt nyinvestering i träd och planteringar	516 tkr		516 tkr	0 tkr
Strandskoning	400 tkr		400 tkr	0 tkr
Utveckling av strandpromenad	100 tkr		100 tkr	0 tkr
Pershyttan lekplats		160 tkr	160 tkr	-160 tkr
Dränering Norvalla	320 tkr		620 tkr	-300 tkr
SUMMA INVESTERINGSUTGIFTEN FÖR KOMMUNEN EXKL TAXEFINANSIERAT	8 676 tkr	160 tkr	8 676 tkr	0 tkr
SUMMA SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	28 984 tkr	2 066 tkr	28 984 tkr	0 tkr
BEVILJADE INVESTERINGAR				
Nora Reningsverk ombyggnad	500 tkr		500 tkr	0 tkr
Ledningsnätsarbete och dagvatten	3 500 tkr		3 500 tkr	0 tkr
Säkerhet vattenverk	300 tkr		300 tkr	0 tkr
Norasjöns Östra strand Etapp 3	13 000 tkr		13 000 tkr	0 tkr
VA-anläggningar ospecificerat	500 tkr		500 tkr	0 tkr
Järnboås	1 900 tkr		1 900 tkr	0 tkr
Reservvatten Nora-Lindesberg Etapp 2	6 000 tkr		6 000 tkr	0 tkr
Asfaltering Ängarna återvinningscentral (ÅVC)	100 tkr		100 tkr	0 tkr
SUMMA TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET	25 800 tkr	0 tkr	25 800 tkr	0 tkr
TOTALT NORA KOMMUN	54 784 tkr	2 066 tkr	54 784 tkr	0 tkr

Koncernredovisning

I Nora kommunkoncernen ingår förutom Nora kommun, det vilande bolaget Nora Rådhus AB, Nora Fastigheter AB samt NoraBostäder AB.

Resultat

Den sammanställda redovisningen uppvisar ett positivt resultat för första halvåret med 8 706 tkr (10 595 tkr för samma period föregående år). Nora kommuns resultat uppgår till 19 035 tkr, Nora Rådhus AB till 0 tkr, Nora Fastigheter AB:s till minus 11 463 tkr och NoraBostäder AB:s till 1 134 tkr.

Nora Fastigheter AB

Nora Fastigheter AB äger och förvaltar ca 63 000 m² prima lokalytor och 64 bostäder. Största kund är Nora kommun som står för ca 80 procent av omsättningen. Uthyrningen till kommunen avser skolor, förskolor, vårdboende och förvaltningslokaler. Övriga 20 procent av förhyrningarna sker till företag, föreningar och organisationer. Dessa lokaler är främst belägna i Pershyttans industriområde och Kvarteret Bryggeriet.

Resultat

Resultatet för första halvåret uppgår till minus 11 463 tkr. Per 2018-04-18 fattade kommunfullmäktige beslut om byggnation av ny skola samt utrangering av nuvarande skola Karlsängskolan, Bikupan 17. Beslut om utflyttning från befintlig skola påverkar det framtida kassaflödet och ger upphov till nedskrivning av det bokförda värdet. Resultatet för första halvåret 2018 har påverkats negativt med 12 000 tkr till följd av nedskrivning. Prognosen för helåret 2018 visar på ett negativt resultat om 11 700 tkr.

Eget kapital

För att täcka uppkommen förlust per 2018-06-30 har bolaget erhållit 12 000 tkr i aktieägartillskott från Nora kommun.

Investeringar

Större investeringar under första halvåret avser ombyggnad av kontor för Samhällsbyggnadsförbundet vid Svarven 12, ombyggnad av Gammelgården Höken 7 för anpassning till daglig verksamhet, flertalet åtgärder vid Hagby Ängar bl.a. renovering av två avdelningskök, nya kallvattenledningar, ny styr- och reglerutrustning samt byte av taktäckning.

Försäljning

Fastigheten Gamla Pershyttan 5:23 har avyttrats. Försäljningen har påverkat periodens resultat med 580 tkr.

Framtid

Efterfrågan bedöms som fortsatt hög. Ett fåtal lokaler finns disponibla för uthyrning, främst i Kvarteret Bryggeriet. Uthyrningsgraden är 99 procent av prima lokaler. Beslut om byggnation av nya Karlsängskolan kommer att påverka bolaget i stor omfattning kommande år. Investeringsramen uppgår till 360 000 tkr och skolan beräknas vara färdigställd hösten 2023.

NoraBostäder AB

NoraBostäder AB har 658 bostäder samt prima lokalytor på knappt 4 000 m². Efterfrågan är hög, uthyrningsgraden ligger på drygt 99 procent. Omsättning av lägenheter ligger på 18 procent varav 7 procent avser omflyttning internt inom NoraBostäders hyresbestånd.

Resultat

Resultatet för första halvåret uppgår till 1 134 tkr. Prognosen för helåret 2018 visar på ett nollresultat.

Investeringar

Större investeringar under första halvåret avser lägenhetsrenoveringar, målning av fönster och dörrar vid Vinkelboda i Gyttorp, ombyggnad av tvättstuga i Gyttorp samt utvändigt målning av Blomman 6.

Framtid

Bolaget utreder nybyggnation av lägenheter i parhus på fastigheten Gullvivan 9. Byggstart är planerad under 2019.

Resultaträkning

	NOT	KONCERN DELÅR ÅR 2018	KONCERN DELÅR ÅR 2017	KOMMUN DELÅR ÅR 2018	KOMMUN DELÅR ÅR 2017
Intäkter	1	89 911 tkr	95 658 tkr	59 747 tkr	66 602 tkr
Kostnader	2	-364 655 tkr	-367 982 tkr	-352 350 tkr	-355 799 tkr
Avskrivningar och nedskrivningar	3	-31 795 tkr	-18 620 tkr	-8 940 tkr	-7 748 tkr
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-306 539 tkr	-290 944 tkr	-301 543 tkr	-296 945 tkr
Skatteintäkter	4	243 192 tkr	236 840 tkr	243 192 tkr	237 126 tkr
Generella statsbidrag och utjämning	5	75 225 tkr	69 191 tkr	75 225 tkr	68 905 tkr
Finansiella intäkter	6	1 852 tkr	909 tkr	2 886 tkr	1 943 tkr
Finansiella kostnader	7	-5 024 tkr	-5 401 tkr	-725 tkr	-586 tkr
RESULTAT - Förändring av eget kapital	8	8 706 tkr	10 595 tkr	19 035 tkr	10 443 tkr

RESULTATRÄKNING MED ÅRSPROGNOS	KOMMUN BUDGET DELÅR	KOMMUN UTFALL DELÅR	KOMMUN ÅRSBUDGET ÅR 2018	KOMMUN PROGNOS ÅR 2018	KOMMUN AVVIKELSE ÅR 2018
Intäkter	54 871 tkr	59 747 tkr	109 742 tkr	109 742 tkr	0 tkr
Kostnader	-365 091 tkr	-352 350 tkr	-730 183 tkr	-743 093 tkr	12 910 tkr
Avskrivningar och nedskrivningar	-8 940 tkr	-8 940 tkr	-17 880 tkr	-17 880 tkr	0 tkr
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-319 160 tkr	-301 543 tkr	-638 321 tkr	-651 231 tkr	12 910 tkr
Skatteintäkter	244 463 tkr	243 192 tkr	488 926 tkr	487 766 tkr	1 160 tkr
Generella statsbidrag och utjämning	75 225 tkr	75 225 tkr	150 451 tkr	150 451 tkr	0 tkr
Finansiella intäkter	1 059 tkr	2 886 tkr	2 118 tkr	3 992 tkr	-1 874 tkr
Finansiella kostnader	-676 tkr	-725 tkr	-1 351 tkr	-1 351 tkr	0 tkr
RESULTAT - Förändring av eget kapital	911 tkr	19 035 tkr	1 823 tkr	-10 373 tkr	12 196 tkr

Kassaflödesanalys

	NOT	KONCERN DELÅR ÅR 2018	KONCERN DELÅR ÅR 2017	KOMMUN DELÅR ÅR 2018	KOMMUN DELÅR ÅR 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		8 706 tkr	10 595 tkr	19 035 tkr	10 443 tkr
Avskrivningar		31 798 tkr	18 620 tkr	8 940 tkr	7 748 tkr
Övriga ej likviditetspåverkande poster	9	4 245 tkr	414 tkr	4 825 tkr	267 tkr
DELSUMMA		44 749 tkr	29 629 tkr	32 800 tkr	18 458 tkr
Minskning/Ökning varulager		2 010 tkr	304 tkr	2 010 tkr	304 tkr
Minskning/Ökning kundfordringar		600 tkr	155 tkr	-413 tkr	449 tkr
Minskning/Ökning övriga kortfristiga fordringar		8 374 tkr	31 971 tkr	7 438 tkr	25 215 tkr
Minskning/Ökning leverantörsskulder		-13 184 tkr	-13 485 tkr	-15 023 tkr	-8 353 tkr
Minskning/Ökning övriga kortfristiga rörelseskulder		-12 284 tkr	-9 080 tkr	-11 247 tkr	-3 611 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN LÖPANDE VERKSAMHETEN		30 265 tkr	39 494 tkr	15 565 tkr	32 462 tkr
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	10	-9 676 tkr	-24 669 tkr	-2 066 tkr	-17 185 tkr
Sålda materiella anläggningstillgångar		630 tkr	2 363 tkr	0 tkr	510 tkr
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	11	0 tkr	-2 005 tkr	-12 000 tkr	-
Amortering av finansiella anläggningstillgångar		53 tkr	58 tkr	53 tkr	58 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-8 993 tkr	-24 253 tkr	-14 013 tkr	-16 617 tkr
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Upptagna lån		0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
Amortering av skuld		0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
KASSAFLÖDET		21 272 tkr	15 241 tkr	1 552 tkr	15 845 tkr
Likvida medel vid årets början		151 635 tkr	117 109 tkr	115 794 tkr	85 955 tkr
Likvida medel vid periodens slut		172 907 tkr	132 350 tkr	117 346 tkr	101 800 tkr

Balansräkning

	NOT	KONCERN DELÅR ÅR 2018	KONCERN BOKSLUT ÅR 2017	KOMMUN DELÅR ÅR 2018	KOMMUN BOKSLUT ÅR 2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	697 027 tkr	722 290 tkr	140 602 tkr	144 398 tkr
Maskiner och inventarier	13	22 033 tkr	25 367 tkr	19 423 tkr	22 732 tkr
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	224 tkr	259 tkr	224 tkr	259 tkr
Pågående investeringar	15	8 726 tkr	2 212 tkr	587 tkr	321 tkr
Finansiella anläggningstillgångar	16	11 278 tkr	11 180 tkr	79 451 tkr	67 503 tkr
Summa anläggningstillgångar		739 288 tkr	761 308 tkr	240 287 tkr	235 213 tkr
Omsättningstillgångar					
Förråd, exploateringsmark mm		2 801 tkr	4 811 tkr	2 801 tkr	4 811 tkr
Fordringar	17	30 366 tkr	42 858 tkr	26 897 tkr	33 922 tkr
Likvida medel	18	172 907 tkr	151 636 tkr	117 346 tkr	115 794 tkr
Summa omsättningstillgångar		206 074 tkr	199 305 tkr	147 044 tkr	154 527 tkr
SUMMA TILLGÅNGAR		945 362 tkr	960 613 tkr	387 331 tkr	389 740 tkr
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	19	8 706 tkr	20 360 tkr	19 035 tkr	18 857 tkr
Resultatutjämningsreserv		7 000 tkr	7 000 tkr	7 000 tkr	7 000 tkr
Övrigt eget kapital		180 144 tkr	159 784 tkr	226 140 tkr	207 283 tkr
Summa eget kapital		195 850 tkr	187 144 tkr	252 175 tkr	233 140 tkr
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	57 930 tkr	53 104 tkr	57 930 tkr	53 104 tkr
Andra avsättningar		983 tkr	983 tkr	0 tkr	0 tkr
Skulder					
Långfristiga skulder		591 000 tkr	591 000 tkr	0 tkr	0 tkr
Kortfristiga skulder	21	99 599 tkr	128 382 tkr	77 226 tkr	103 496 tkr
Summa avsättningar och skulder		749 512 tkr	773 469 tkr	135 156 tkr	156 600 tkr
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		945 362 tkr	960 613 tkr	387 331 tkr	389 740 tkr
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	22	256 013 tkr	258 122 tkr	256 013 tkr	258 122 tkr
Övriga ansvarsförbindelser		0 tkr	172 tkr		-
Borgensåtaganden	23	6 578 tkr	6 704 tkr	617 578 tkr	617 704 tkr

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Försäljningsintäkter	2 128 tkr	1 834 tkr
Taxor och avgifter	11 020 tkr	10 764 tkr
Hyror och arrenden	6 725 tkr	6 232 tkr
Statliga driftbidrag	31 549 tkr	38 926 tkr
EU-bidrag	0 tkr	56 tkr
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	890 tkr	1 253 tkr
Ersättning från Försäkringskassan	4 324 tkr	3 580 tkr
Övriga intäkter	3 111 tkr	3 957 tkr
SUMMA	59 747 tkr	66 602 tkr

Intäktsminskningen har sin förklaring i minskade riktade statsbidrag för integrationsverksamheten.

Not 2 Verksamhetens kostnader	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Löner och sociala avgifter	202 922 tkr	200 426 tkr
Pensionskostnader	18 369 tkr	14 771 tkr
Köp av verksamhet	71 828 tkr	78 097 tkr
Lokal- och markhyra	27 097 tkr	27 177 tkr
Bränsle, energi, vatten, övriga fastighetskostnader	765 tkr	676 tkr
Lämnade bidrag	6 873 tkr	9 118 tkr
Telefon, ADB, porto	5 483 tkr	4 214 tkr
Livsmedelskostnader	5 403 tkr	5 681 tkr
Övriga kostnader	13 610 tkr	15 639 tkr
SUMMA	352 350 tkr	355 799 tkr

Not 3 Avskrivningar	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Verksamhetsfastigheter	466 tkr	472 tkr
Fastigheter för affärsverksamhet	1 832 tkr	1 364 tkr
Publika fastigheter	2 394 tkr	1 820 tkr
Fastigheter för annan verksamhet	145 tkr	145 tkr
Maskiner och inventarier	4 068 tkr	3 906 tkr
Förbättringsutgift förhyrd fastighet	35 tkr	41 tkr
SUMMA	8 940 tkr	7 748 tkr

Not 4 Skatteintäkter	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Preliminär kommunalskatt	244 576 tkr	238 826 tkr
Preliminär slutavräkning	-1 384 tkr	-1 700 tkr
SUMMA	243 192 tkr	237 126 tkr

Not 5 Generella statsbidrag	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Inkomstutjämnning	54 071 tkr	52 627 tkr
Kostnadsutjämnning	-677 tkr	-1 650 tkr
Regleringsavgift	0 tkr	-52 tkr
Regleringsbidrag	845 tkr	0 tkr
Kommunal fastighetsavgift	11 692 tkr	10 268 tkr
Bidrag för LSS-utjämnning	5 870 tkr	4 308 tkr
Statsbidrag för flyktingmottagning	3 424 tkr	3 404 tkr
SUMMA	75 225 tkr	68 905 tkr

Fler kommuninvånare har inneburit ökade skatteintäkter.

Not 6 Finansiella intäkter	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Räntor på likvida medel	10 tkr	9 tkr
Räntor på reversfordringar	1 842 tkr	900 tkr
Övriga finansiella intäkter	1 034 tkr	1 034 tkr
SUMMA	2 886 tkr	1 943 tkr

Kommuninvests överskottsutbetalning för 2017 års resultat bidrar till intäktsökningen.

Not 7 Finansiella kostnader	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Räntor på anläggningslån o övrigt	49 tkr	32 tkr
Ränta på pensionsavsättningar	676 tkr	554 tkr
SUMMA	725 tkr	586 tkr

Not 8 Kommunallagens balanskrav - Nora kommun	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Årets resultat enligt resultaträkning	19 035 tkr	10 443 tkr
-Avgår realisationsvinster	0 tkr	0 tkr
Justerat resultat	19 035 tkr	10 443 tkr

Not 9 Ej likviditetspåverkande poster	DELÅR ÅR 2018	DELÅR ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
NoraBostäder AB	0 tkr	0 tkr
Nora Fastigheter AB	-580 tkr	147 tkr
SUMMA	-580 tkr	147 tkr

Nora Fastigheter AB har sålt mark (Gamla Pershyttan 5:23) till ett pris av 580 tkr inklusive mäklarens provision. Förra året såldes Fastigheten Syrenen 19 med mark till 147 tkr lägre än bokfört värde.

<i>Kommunen</i>		
Av- och nedskrivningar	0 tkr	0 tkr
Avsatt till pensioner - Anställda	2 189 tkr	267 tkr
Avsatt till pensioner - Förtroendevalda	2 636 tkr	0 tkr
Övriga avsättningar	0 tkr	0 tkr
Realisationsvinster/Förluster	0 tkr	0 tkr
SUMMA	4 825 tkr	267 tkr

Ingen avsättning till förtroendevalda har gjorts i kommunens räkenskaper tidigare, vilket har gjorts i år.

Not 10 Investering i anläggningstillgångar	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
Nora Kommun	2 066 tkr	29 034 tkr
NoraBostäder AB	3 042 tkr	8 628 tkr
Nora Fastigheter AB	4 568 tkr	7 929 tkr
Koncernmässig överlåtelse	0 tkr	0 tkr
SUMMA	9 676 tkr	45 591 tkr

<i>Kommunen</i>		
Investering i mark, byggnader och teknisk anläggning	1 041 tkr	21 331 tkr
Investering i maskiner och inventarier	759 tkr	7 986 tkr
Förändringar i pågående investeringar	266 tkr	-283 tkr
Påverkan på likvida medel finansiering	2 066 tkr	29 034 tkr

Not 11 Investering i finansiella tillgångar	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Aktier i Inera AB	0 tkr	-42 tkr
Aktieägartillskott till Nora Fastigheter AB	-12 000 tkr	0 tkr
SUMMA	-12 000 tkr	-42 tkr

Ågartillskottet grundas på att Nya Karlsängskolan ska byggas på nuvarande skolans område.

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	140 602 tkr	144 398 tkr
NoraBostäder AB	249 633 tkr	253 335 tkr
Nora Fastigheter AB	345 490 tkr	363 254 tkr
Koncernmässig justering	-38 697 tkr	-38 697 tkr
SUMMA	697 028 tkr	722 290 tkr

<i>Kommunen</i>		
<i>Ack anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	253 426 tkr	240 048 tkr
Nyanskaffningar	1 041 tkr	21 331 tkr
Omklassificering	0 tkr	-3 149 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	-4 804 tkr
Vid årets slut	254 467 tkr	253 426 tkr

Akkumulerad avskrivningar/nedskrivning

Vid årets början	-109 028 tkr	-103 007 tkr
Årets avskrivningar enl. plan	-4 837 tkr	-7 593 tkr
Omklassificering	0 tkr	1 572 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	0 tkr
Vid årets slut	-113 865 tkr	-109 028 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	140 602 tkr	144 398 tkr
----------------------	--------------------	--------------------

Bokfört värde fördelat per fastighetskategori:

Verksamhetsfastigheter	2 879 tkr	2 991 tkr
Fastigheter för affärsverksamhet	56 840 tkr	58 512 tkr
Publika fastigheter	74 195 tkr	76 590 tkr
Fastigheter för annan verksamhet	4 969 tkr	4 586 tkr
Exploateringsmark	1 719 tkr	1 719 tkr
SUMMA	140 602 tkr	144 398 tkr

Not 13 Maskiner och inventarier	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	19 423 tkr	22 732 tkr
NoraBostäder AB	931 tkr	643 tkr
Nora Fastigheter AB	1 679 tkr	1 992 tkr
SUMMA	22 033 tkr	25 367 tkr

<i>Kommunen</i>		
<i>Ack anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	89 183 tkr	81 620 tkr
Nyanskaffningar	759 tkr	7 986 tkr
Omklassificering	0 tkr	3 099 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	-3 522 tkr
Vid årets slut	89 942 tkr	89 183 tkr

<i>Ack avskrivningar</i>		
Vid årets början	-66 451 tkr	-61 353 tkr
Årets avskrivningar enligt plan	-4 068 tkr	-7 055 tkr
Omklassificering	0 tkr	-1 550 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	3 507 tkr
Vid årets slut	-70 519 tkr	-66 451 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	19 423 tkr	22 732 tkr
----------------------	-------------------	-------------------

Not 14 Förbättringsutgifter på annans fastighet	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
<i>Ack anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	6 795 tkr	6 745 tkr
Omklassificering	0 tkr	50 tkr
Nyanskaffningar	0 tkr	0 tkr
Vid årets slut	6 795 tkr	6 795 tkr

<i>Ack avskrivningar</i>		
Vid årets början	-6 536 tkr	-6 456 tkr
Omklassificering	0 tkr	-22 tkr
Årets avskrivningar enligt plan	-35 tkr	-58 tkr
Vid årets slut	-6 571 tkr	-6 536 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	224 tkr	259 tkr
----------------------	----------------	----------------

Not 15 Pågående investeringar	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	587 tkr	321 tkr
NoraBostäder AB	3 235 tkr	1 241 tkr
Nora Fastigheter AB	4 904 tkr	650 tkr
SUMMA	8 726 tkr	2 212 tkr

Ingående balans	2 212 tkr	35 381 tkr
Under året nedlagda kostnader	7 844 tkr	13 594 tkr
Under året genomförda omfördelningar	-1 330 tkr	-46 763 tkr
Utgående balans	8 726 tkr	2 212 tkr

<i>Kommunen</i>		
Ingående balans	321 tkr	604 tkr
Under året nedlagda kostnader	266 tkr	76 tkr
Under året genomförda omfördelningar	0 tkr	-359 tkr
Utgående balans	587 tkr	321 tkr

Not 16 Finansiella anläggningstillgång	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
<i>Aktier</i>		
Nora Rådhus AB	200 tkr	200 tkr
NoraBostäder AB	31 883 tkr	31 883 tkr
Nora Fastigheter AB	36 460 tkr	24 460 tkr
Inera AB	42 tkr	42 tkr
Kommentus Gruppen AB	1 tkr	1 tkr

<i>Andelar</i>		
Kommuninvest i Sverige AB	9 317 tkr	9 317 tkr
Stiftelsen för fritidsområde i Örebro län	16 tkr	16 tkr
Nora Företagshälsovårdscentral	10 tkr	10 tkr
Musik för Örebro län	5 tkr	5 tkr

<i>Bostadsrätter</i>		
Linåkern	24 tkr	24 tkr
Violen	40 tkr	40 tkr

<i>Utlämnade lån till</i>		
Kommuninvest Förlagslån	1 300 tkr	1 300 tkr
Nerikes Brandkår	3 tkr	5 tkr
Gyttorps Ridklubb	150 tkr	200 tkr
SUMMA	79 451 tkr	67 503 tkr

Nora Fastigheter AB:s aktiekapital ökade i och med ägartillskottet om 12 000 tkr för byggnation av Nya Karlsängskolan.

Not 17 Kortfristiga fordringar	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Kundfordringar	3 221 tkr	2 808 tkr
Fordran avseende särskild momskompensation	3 929 tkr	8 724 tkr
Statsbidragsfordringar	34 tkr	644 tkr
Övrigt	199 tkr	201 tkr
Interimsfordringar	5 796 tkr	9 377 tkr
Fastighetsavgift	13 718 tkr	12 168 tkr
SUMMA	26 897 tkr	33 922 tkr

Delårsrapport 2018-06-30 med helårsprognos

Not 18 Likvida medel	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Kassa	12 tkr	13 tkr
Bank	117 334 tkr	115 781 tkr
SUMMA	117 346 tkr	115 794 tkr
<i>Beviljad checkkredit</i>	<i>27 000 tkr</i>	<i>27 000 tkr</i>

Not 19 Eget kapital	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Koncernen</i>		
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	187 144 tkr	162 043 tkr
Uppskrivning andelar Kommuninvest i Nora Kommun	0 tkr	4 825 tkr
Fusionsförlust i Nora Bostäder AB	0 tkr	-84 tkr
Årets resultat	8 706 tkr	20 360 tkr
SUMMA	195 850 tkr	187 144 tkr

<i>Kommunen</i>		
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	233 140 tkr	209 458 tkr
Uppskrivning andelar Kommuninvest	0 tkr	4 825 tkr
Årets resultat	19 035 tkr	18 857 tkr
SUMMA	252 175 tkr	233 140 tkr
<i>Varav resultatutjämningsreserv</i>	<i>7 000 tkr</i>	<i>7 000 tkr</i>
<i>Varav konjunktur- och strukturbuffert</i>	<i>28 000 tkr</i>	<i>28 000 tkr</i>

Not 20 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Förmånsbestämd pension	44 047 tkr	42 250 tkr
Särskild avtalspension	452 tkr	486 tkr
Avsättning för särskild löneskatt på pensionskostnaderna	10 795 tkr	10 368 tkr
<i>Förtroendevalda</i>		
Förmånsbestämd pension - Förtroendevalda	2 122 tkr	-
Avsättning för särskild löneskatt på pensionskostnaderna	514 tkr	-
Summa avsatt till pensioner	57 930 tkr	53 104 tkr

Ingående avsättningar	53 104 tkr	49 875 tkr
Nya förpliktelser under året	4 899 tkr	4 451 tkr
<i>Varav</i>		
<i>Nyintjänad pension inklusive förtroendevaldas avsättning</i>	<i>4 215 tkr</i>	<i>3 395 tkr</i>
<i>Ränte- och beloppsuppräknningar</i>	<i>733 tkr</i>	<i>1 063 tkr</i>
<i>Övrigt</i>	<i>-49 tkr</i>	<i>-7 tkr</i>
Pensionsutbetalningar	-1 015 tkr	-1 852 tkr
Förändringar av löneskatt	942 tkr	630 tkr
Utgående avsättningar	57 930 tkr	53 104 tkr

Aktualiseringsgrad

97 %

Not 21 Kortfristiga skulder	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Leverantörsskulder	15 413 tkr	30 436 tkr
Nora Rådhus AB	200 tkr	200 tkr
Samhällsbyggnad Bergslagen	412 tkr	2 430 tkr
Avräkning VA-kollektivet	3 191 tkr	3 189 tkr
Avräkning Renhållningskollektivet	2 956 tkr	2 954 tkr
Mervärdesskatt	176 tkr	305 tkr
Personalens källskatt	6 859 tkr	6 289 tkr
Semesterlöneskuld	22 913 tkr	22 414 tkr
RFV-avgifter	8 151 tkr	7 547 tkr
Särskild löneskatt	1 708 tkr	3 259 tkr
Upplupen pensionskostnad, individuell del	7 648 tkr	13 432 tkr
Slutavräkning kommunalskatt	3 557 tkr	3 767 tkr
Interimsskulder	3 668 tkr	7 038 tkr
Övrigt	374 tkr	236 tkr
SUMMA	77 226 tkr	103 496 tkr

Skillnaden beror på att delårsiffrorna jämförs med bokslutet 2017.

Not 22 Pensionsförpliktelser	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
<i>Personal</i>		
Pensionsrättigheter intjänade före 1997-12-31	205 143 tkr	207 727 tkr
Särskild löneskatt på pensionsrättigheter	49 768 tkr	50 395 tkr
<i>Förtroendevalda</i>		
Pensionsrättigheter intjänade före 1997-12-31	887 tkr	-
Särskild löneskatt på pensionsrättigheter	215 tkr	-
Summa pensionsrättigheter inkl. löneskatt	256 013 tkr	258 122 tkr

Ingående avsättningar	258 122 tkr	268 045 tkr
Aktualiseringar	1 030 tkr	-1 151 tkr
Ränte- och beloppsuppräkringar	2 776 tkr	6 249 tkr
Övrigt	366 tkr	-1 191 tkr
Årets utbetalningar	-5 703 tkr	-11 893 tkr
Förändringar av löneskatt	-578 tkr	-1 937 tkr
Utgående avsättningar	256 013 tkr	258 122 tkr

Ansvarsförbindelsen har kompletterats med intjänad pension före 1998 för förtroendevalda.

Aktualiseringsgrad

97 %

Not 23 Borgensåtaganden	DELÅR ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
<i>Kommunen</i>		
Borgensåtaganden kommunägda företag	614 330 tkr	614 330 tkr
Borgens- och förlustansvar, egna hem	90 tkr	90 tkr
Övriga borgensåtaganden	3 158 tkr	3 284 tkr
SUMMA	617 578 tkr	617 704 tkr

Nora kommun har i februari 1993, § 16 KF, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som är medlemmar i Kommuninvests ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd

borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nora kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 418 874 mkr och totala tillgångar till 413 618 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelseerna uppgick till 682 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 676 mkr.

Information om kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavande, kortfristiga finansiella placeringar.

Redovisningsprinciper

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Redovisningen omfattar Nora kommun, de helägda dotterbolagen Nora Rådhus AB, Nora Fastigheter AB och NoraBostäder AB.

Eliminering har gjorts för interna mellanhavanden mellan kommunen och respektive företag samt mellan de olika företagen. Det innebär att interna kostnader och interna intäkter, kommunens andelsinnehav i företagen samt interna skuld- och fordringsposter eliminerats. Vid upprättandet av koncernredovisningen har kommunens (moderbolagets) redovisningsprinciper varit vägledande. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har dock inte gjorts, utan respektive företags principer är i detta sammanhang rådande. Obeskattade reserver i företagen har tillförts koncernens eget kapital.

Redovisningen har skett enligt god kommunal redovisningssed.

Skatteintäkter har periodiserats enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting, vilket innebär att 2018 års skatteintäkter består av preliminära månatliga inbetalningar, prognos för slutavräkning för det aktuella året samt skillnad mellan slutlig taxering och prognos föregående år.

Pensionsskulden inklusive förtroendevaldas pensions-skuld är skuldförd enligt den så kallade blandade modellen, vilket rekommenderas från Rådet för kommunal redovisning. Innebörden är att endast pensioner intjänade från och med räkenskapsåret 1998 redovisas som skuld. Pensioner intjänade före 1998 tas inte upp som skuld i balansräkningen, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen.

Beloppen upptagna under avsättningar och ansvarsförbindelser inkluderar särskild löneskatt på intjänade pensioner.

Utställda fakturor efter sista juni hänförliga till redovisningsperioden har i huvudsak fordringsförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

Statsbidrag är periodiserade till den period då kostnaden uppstått, som bidragen är avsedda att täcka.

Leverantörsfakturor inkomna efter delårsbokslutet, men hänförliga till redovisningsperioden, är i huvudsak skuldbokförda och belastar verksamhetsperiodens redovisning.

Löner och löneförmåner redovisas enligt kontantprincipen.

Semesterlöneskuld till anställda tas upp till skulden 2017-12-31, med tillägg för beräknad löneökning.

Sociala avgifter är bokförda i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen.

Komponentavskrivning tillämpas fullt ut i koncernen. Kommunen har övergått till komponentindelning under 2017 på alla kommunens objekt. Det är senaste och sista området är som övergått till komponentavskrivning är gator och vägar. Komponentavskrivningsindelningen har gjort i samarbete med Samhällsbyggnadsförbundet och dess medlemskommuner i och med att förbundet svarar för kommunens gator och vägar. Indelningen gäller från 2017 och framåt.

50 procent av budgeterade planenliga avskrivningar av materiella anläggningstillgångar har redovisats och belastar resultatet per 2018-06-30.

Kostnadsräntor hörande till redovisningsperioden men där betalning skett efter halvårsskiftet har skuldbokförts.

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag. Avskrivningar sker således inte på tillgångarnas bidragsfinansierade del.

Exploateringstillgångar redovisas fr.o.m. 2015 som omsättningstillgångar i balansräkningen.

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på intern ränta och avskrivning. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värden. Räntesatsen under året är 1,5 procent. Avskrivningar beräknas på tillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärden. För avskrivningar tillämpas linjär metod.